

Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας, 11/24.3.2013



*Αἴθουσα Πνευματικῶν Κέντρον Δήμου Φυλῆς Ἀττικῆς
Δημοτικῆς Κοινότητος Ζεφυρίου*

*† Ἐπισκόπου Γαρδικίου Κλήμεντος
Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων*

*Θεοφιλέστατε Αναπληρωτὰ Πρόεδρε Ἐπίσκοπε Ὡρεῶν κ. Κυπριανέ·
Θεοφιλέστατοι ἅγιοι Ἀδελφοί·
Σεβαστοὶ Πατέρες καὶ Μητέρες·
ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῶ Ἀδελφοὶ καὶ Ἀδελφές·*

Α΄ ΜΕΡΟΣ

Α1. Εἰσαγωγή

ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΟΣ τὴν εὐχὴ τοῦ ἀσθενούντος Σεβασμ. Μητροπολίτου καὶ Πατρὸς ἡμῶν κ. Κυπριανοῦ, παρακαλῶ γιὰ τὴν προσευχητικὴ καὶ ὑπομονετικὴ προσοχὴ Σας, προκειμένου νὰ ἐξετάσουμε, σὺν Θεῷ, σπουδαῖα θέματα τῆς ἀγίας Ὁρθοδόξου Πίστεώς μας, κατὰ τὴν μεγάλη καὶ ξεχωριστῆς σημασίας ἡμέρα αὐτῆ τοῦ λειτουργικοῦ μας ἔτους.

Ἡ ἀναστήλωση τῶν ἱερῶν Εἰκόνων, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε τὴν Α΄ Κυριακῆ τῶν Νηστειῶν, στίς 11 Μαρτίου (ἀκριβῶς σὰν σήμερα) τοῦ ἔτους 843, πρὶν ἀπὸ 1170 χρόνια, σηματοδοτεῖ τὴν Ἐπέτειο τοῦ Θριάμβου τῆς ἀγίας Ὁρθοδοξίας μας. Καθιερώθηκε ἀπὸ τότε, μὲ θεία νεῦσι, νὰ πανηγυρίζουμε τὸ χαρμόσυνο γεγονός τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Πίστεως καὶ τῆς Τάξεως στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας, ἡ ὁποία δοκιμάστηκε ἐπὶ 30 περίπου ἀκόμη ἔτη κατὰ τὴν δευτέρη φάσι τῆς Εἰκονομαχίας. Ὁ Θριάμβος ἦταν καὶ εἶναι τῆς ἀληθινῆς Πίστεως, ἡ ὁποία «νικᾷ»¹ τὸν κόσμο τῆς πλάνης καὶ τῆς ἀποστασίας, καὶ εἶναι ἐπίσης Θριάμβος κατὰ πάσης αἰρέσεως, ὡς προανάκρουσμα τοῦ αἰωνίου Θριάμβου τῆς Ἀληθείας, ὅταν «πᾶν γόνυ κάμψη ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται ὅτι Κύριος

Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρὸς»²!

Ἐλπίζοντες ἀκράδαντα στὴν τελικὴ νίκη τῆς ἀγίας Πίστεώς μας, «ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς Πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν»³, «κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας»⁴ καὶ σήμερα, ὅταν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ διέρχεται νέα δοκιμασία καὶ προσβολή, ἐξ αἰτίας τῆς αἰρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Ἡ αἵρεσις αὐτὴ ἐμφανίσθηκε ἀπὸ τὶς ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰῶνος καὶ ἄρχισε νὰ ἐπιβάλλεται σταδιακὰ καὶ μεθοδικὰ στὸν χῶρο τῆς Ὁρθοδοξίας, ἕναν δὲ σημαντικὸ καὶ καθοριστικὸ σταθμὸ στὴν ἐπικράτησί της, ἀποτέλεσε καὶ τὸ δύσφημο δῆθεν Πανορθόδοξο Συνέδριο τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸ 1923, τοῦ ὁποίου τὴν θλιβερὴ 90ῆ ἐπέτειο ἀριθμοῦμε κατὰ τὸ τρέχον ἔτος. Αὐτὸ τὸ ἀπαισίας μνήμης Συνέδριο δὲν ἦταν «εἰς οἰκοδομήν», ἀλλ’ «εἰς καθαίρεσιν»⁵! Ἔσεισε τὸ ἅγιο οἰκοδόμημα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐκλόνισε μὲ κτύπημα ἰσχυρὸ τὶς ἅγιες καὶ σεπτές Παραδόσεις τῆς ἀγίας Πίστεώς μας, προκειμένου νὰ διευκολύνη τὸν ὀλισθηρὸ δρόμο προσεγγίσεως μὲ τοὺς ἑτεροδόξους καὶ συνεορτασμοῦ μὲ αὐτούς, γιὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὄχι ἡ «ἐνότητα τῆς Πίστεως»⁶ ἐν Ἀληθείᾳ, ἀλλὰ τοῦ ψεύδους ἐν πλάνῃ. Ὁ σεισμὸς καὶ ὁ κλόνος ποὺ προκλήθηκαν, προξένησαν τεράστια παλιρροιακὰ κύματα, τὰ ὁποῖα ἔκτοτε πλήττουν ἀνελέητα τὴν Κιβωτὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ δημιουργοῦν θλιβερὰ ἀποτελέσματα στὸ Πλήρωμα Αὐτῆς.

Ἡ ἐξάπλωσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἡ διογκουμένη «ἀποστασία»⁷, φαίνεται νὰ καλύπτῃ τὰ πάντα, ἀλλὰ ἐφ’ ὅσον ὑπάρχει ἀκόμη τὸ «λεῖμμα»⁸ τῆς Χάριτος, τὸ ὁποῖο ἀνθίσταται καὶ εὐαγγελίζεται τὴν «καλὴν ὁμολογίαν»⁹, δυνάμεθα νὰ βεβαιώσουμε –καὶ αὐτὸ ἀποδεικνύει καὶ ἡ ἀποψινὴ μας Σύναξις- ὅτι δὲν ἔχει ἀπολεσθῆ τὸ πᾶν!

A2. Ἡ ἀνανέωσις τῆς Εἰκονομαχίας

ΟΠΩΣ εἶναι γνωστό, διὰ τῆς Ζ’ Οἰκουμενικῆς Συνόδου στὴν Νίκαια τῆς Βιθυνίας τὸ ἔτος 787, ἀνακηρύχθηκε ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησις τῶν ἁγίων Εἰκόνων, ἀποκρούσθηκε δὲ καὶ ἐξουδετερώθηκε ἡ αἵρεσις τῆς Εἰκονομαχίας καὶ ὁ διωγμὸς τῶν εἰκονομάχων κατὰ τῶν εἰκονοφίλων. Ἡ Ἐκκλησία ἀπόλαυσε τὴν ἐνότητα καὶ εἰρήνη της, ἡ δὲ κακοδοξία τῆς εἰκονομαχίας ἀποδείχθηκε ξένη πρὸς τὴν ἔγγραφη καὶ ἄγραφη Ἐκκλησιαστικὴ Παράδοσις καὶ Διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας¹⁰.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, ὀλίγον ἐνωρίτερα, εἶχε ἀποσαφηνίσει θαυμάσια, ὅτι «ὥσπερ ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ ἐγγράφως ἐκηρύχθη τὸ Εὐαγγέλιον, οὕτως ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ ἀγράφως παρεδόθη τὸ εἰκονίζειν Χριστὸν τὸν σεσαρκωμένον Θεόν, καὶ τοὺς Ἁγίους, ὥσπερ καὶ προσκυνεῖν τὸν σταυρόν, καὶ κατὰ ἀνατολὰς ἐστῶτας προσεύχεσθαι»¹¹.

Ἡ δὲ Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἐβεβαίωσε περὶ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὅτι ἐπιζητοῦσε «ἐν ἐκκλησίαις τὴν ἀρχαίαν θεομοθεσίαν κρατεῖσθαι καὶ τὴν εἰρηναίαν κατάστασιν», τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος ἐδώρησε ὡς γνώρισμα ὧσων καλοῦνται μὲ τὸ Ὄνομά Του¹².

Γιὰ τὸν λόγο τοῦτο, ἡ ἀγία Σύνοδος ἐτόνισε ἀποφασιστικὰ τὰ ἐξῆς στὸν «Ὅρο» τῆς, δίδουσα κριτήριον καὶ μέτρον ἐκκλησιαστικότητος, κανονικότητος καὶ νομιμότητος: «ἀπάσας τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἐγγράφους καὶ ἀγράφους τεθεσπισμένας ἡμῖν παραδόσεις ἀκαινοτομήτως φυλάττομεν· ὧν μία ἐστὶ καὶ ἡ τῆς εἰκονικῆς ἀναζωγραφήσεως ἐκτύπωσις, ὡς τῇ ἱστορίᾳ τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος συνάδουσα...»¹³.

Ὅρθα ἔχει πρόσφατα παρατηρηθῆ, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀντιστεκόμενη στὸς εἰκονομάχους, «δὲν εἶχε νὰ ἀντιπαλαίσει μὲ μία αἵρεση, ἀλλὰ μὲ ἕναν ὄρμαθὸ αἰρέσεων ἢ μὲ μία **παναίρεση**»¹⁴. Ὁ ἀγῶνας τῆς ἦταν γιὰ τὸν Θεάνθρωπο καὶ τὸν Ἄνθρωπο, διότι ἡ Εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἀποτυπώνει διπλὴ πραγματικότητα: «τὴν ἀναγωγὴν τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου πρὸς τὸ ἀρχέτυπὸν του καὶ τὴν ἐξάρτησίν του ἀπὸ αὐτό, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐσχατολογικὸν πλοῦτον, τὸν ὁποῖο τοῦ ἐξασφαλίζει ἡ κοινωνία του μὲ τὸν Σωτῆρα Χριστόν»¹⁵.

Ὅμως, παρὰ τὴν καταδίκη τῆς αἰρέσεως καὶ τὴν ἐπικράτησιν τῆς Ἀληθείας, ἡ κακοδοξία ἐπιβλήθηκε γιὰ ἄλλη μία φορά, τὸ 815, ὅταν στὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον ἀναρρήθηκε ὁ Λέων Ε' ὁ Ἀρμένιος¹⁶. Αὐτὸς ἐπανεφέρε τὴν εἰκονομαχίαν, τὸν δὲ νόμιμον Πατριάρχην Ἅγιον Νικηφόρον τὸν Ὁμολογητὴ τὸν ἐξανάγκασε σὲ παραίτησιν καὶ τὸν ἐξώρισε στὴν Προκόννησον, ὅπου καὶ παρέμεινε μέχρι τὴν ἀγία κοιμήσιν του († 828). Στὴν θέσιν του, τοποθέτησε τὸν αἰρετικὸν αὐλικὸν Θεόδοτον Κασσιτερά. Μία ψευδοσύνοδος στὴν Κωνσταντινούπολιν τὸ ἴδιον ἔτος «κατεδίκασε» τὴν Ζ' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον καὶ «ἀποκατέστησε» τὸ κῦρος τῆς εἰκονομαχικῆς συνόδου τῆς Ἱερείας τοῦ 754, ὥρισε δὲ ποινὴς κατὰ τῶν εἰκονοφίλων.

Οἱ Ἅγιοι Νικηφόρος καὶ Θεόδωρος ὁ Στουδίτης († 826), μὲ Μοναχοὺς καὶ πληθὺς Ὁρθοδόξων, ἀντιτάχθηκαν ὁμολογιακῶς καὶ

ἀγωνίσθησαν κατὰ τῶν εἰκονομαχικῶν ψευδοσυνόδων τοῦ 754 καὶ τοῦ 815. Οἱ Ὀρθόδοξοι Ἐνιστάμενοι ἐδιώχθησαν σκληρῶς: ἀνεβίωσαν καὶ πάλι οἱ φυλακίσεις, οἱ ἐξορίες, οἱ δῆθεν καθαιρέσεις, οἱ ἐρημώσεις Μονῶν, οἱ βασανισμοὶ τῶν πιστῶν...

Κατὰ τὸν Ἅγιο Θεόδωρο Στουδίτη καὶ τοὺς Ὁμολογητὰς Ὀρθόδοξους, ἡ ἀναβίωσις τῆς Εἰκονομαχίας ἦταν ἀντικανονικὴ καὶ διότι δὲν συγκλήθηκε Οἰκουμενικὴ Σύνοδος γιὰ νὰ τὴν ἐπιβάλη, ἀπαιτοῦσαν δὲ σύγκλησι **νέας μεγάλης («οἰκουμενικῆς») Συνόδου γιὰ τὴν ἀντιμετώπισι τοῦ θέματος¹⁷**, καίτοι ἡ Εἰκονομαχία εἶχε ἤδη κριθῆ ἀπὸ τὴν Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο. **Τὸ νέο δεδομένο ἀναβιώσεως τῆς αἰρέσεως ἀπὸ νέα πρόσωπα, διὰ τῆς παρανόμου καταλήψεως τοῦ Πατριαρχείου καὶ γενικὰ τῶν ἐπισκοπικῶν θρόνων, ἀπαιτοῦσε ὡς φαίνεται νέα Σύνοδο**, καὶ περὶ αὐτοῦ δὲν ἔχουμε κάποια ἀντίθετη μαρτυρία κατὰ τὴν συγκεκριμένη ἐκείνη ἱστορικὴ περίοδο.

Ὁ εἰκονομάχος αὐτοκράτορας Λέων Ε' δολοφονήθηκε στὸ Παρεκκλήσιο τῶν Ἀνακτόρων τὰ Χριστούγεννα τοῦ 820 καὶ νέος αὐτοκράτορας ἀνακηρύχθηκε ὁ Μιχαὴλ Β' ὁ Τραυλός. Αὐτὸς ἀκολούθησε μετριοπαθέστερη πολιτικὴ στὸ θέμα τῶν Εἰκόνων καὶ ἀπαγόρευσε κάθε συζήτησι γι' αὐτές, θεωρῶν ἄκυρες τὶς ἀποφάσεις καὶ τῆς εἰκονομαχικῆς συνόδου τοῦ 754, ἀλλὰ καὶ τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἀνακάλεσε τοὺς ἐξορισθέντας εἰκονοφίλους, ὄχι ὅμως καὶ τὸν Πατριάρχη Ἅγιο Νικηφόρο, παρὰ στὴν θέσι του τοποθέτησε τὸν ἐπίσης εἰκονομάχο Αντώνιο Κασσιματᾶ. Ἀργότερα ὅμως, ἐξ αἰτίας κάποιας στάσεως, σκλήρυνε τὴν θέσι του κατὰ τῶν εἰκονοφίλων.

Τὸν Μιχαὴλ διαδέχθηκε ὁ υἱὸς του Θεόφιλος τὸ 829, πολέμιος τῶν ἱερῶν Εἰκόνων. Ὁ σύμβουλος καὶ διδάσκαλός του Ἰωάννης Γραμματικὸς ἐκλέχθηκε πατριάρχης (837), ἀλλὰ δὲν ἔγινε δεκτὸς σὲ κοινωνία ἀπὸ τὴν Ρώμη, τοὺς Πατριάρχες τῆς Ἀνατολῆς καὶ τοὺς εἰκονοφίλους Ἐπισκόπους τῆς Αὐτοκρατορίας. Ἡ σθεναρὴ ἀντίστασις ἰδίως τῶν Μοναχῶν, προκάλεσε σκληροὺς διωγμοὺς ἐναντίον τους καὶ μὲ διάταγμα τοῦ 835 ἐδιώκοντο ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα καὶ ἀπαγορευόταν ἡ εἴσοδος τους εἰς αὐτήν. Ὅσοι ἁγιογραφοῦσαν Εἰκόνες, τοὺς ἔκοπταν τὰ χέρια, ὅσοι δὲ ὑπεράσπιζαν τὶς Εἰκόνες μὲ λόγους καὶ συγγραφές, ἐβασανίζοντο.

Ὁ Θεόφιλος ἀπέθανε στὶς 20 Ἰανουρίου τοῦ 842 καὶ τοῦτο ἐσήμανε τὸ τέλος τῶν διωγμῶν ἀπὸ τὴν σύζυγό του Ἁγία Θεοδώρα, ἡ ὁποία ἀνέλαβε ὡς Αὐτοκράτειρα ἐπιτροπεύουσα τὸν ἀνήλικό υἱό

της Μιχαήλ τὸν Γ'. Ἡ Ἁγία Θεοδώρα ἦταν ἀπὸ τὴν Παφλαγονία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀπὸ οἰκογένεια ἀνωτέρων ἀξιωματοῦχων. Διακρινόταν γιὰ τὴν ὠραιότητα, σεμνοπρέπεια καὶ εὐλαβικὴ προσκύνησι τῶν ἱερῶν Εἰκόνων, ὡς ἐπίσης καὶ γιὰ τὴν ἐλεημοσύνη καὶ μετριοφροσύνη της¹⁸. Ὡς σύζυγος τοῦ εἰκονομάχου αὐτοκράτορος, προσπάθησε μὲ μυστικότητα καὶ διάκρισι, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀποφασιστικότητα, νὰ παραμείνῃ πιστὴ στὴν Ὁρθοδοξία. Ἀπέκτησε ἕξι τέκνα, πέντε θυγατέρες καὶ ἓναν υἱό, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία θυγατέρα τῆς ἀπέθανε ἀνήλικη, γεγονόςς ποῦ ἔθλιψε ἰδιαίτερα τὴν μητρικὴ καρδιά τῆς. Ὡς Βασίλισσα διακρίθηκε γιὰ τὴν δικαιοσύνη καὶ καλωσύνη τῆς.

Μία ἀπὸ τίς πρῶτες ἐνέργειές τῆς, σὲ συμφωνία μὲ τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀντιβασιλείας, ἦταν νὰ ἀλλάξῃ τὴν εἰκονομαχικὴ πολιτικὴ τοῦ συζύγου τῆς, μὲ ἀνάκλησι τοῦ διωκτικοῦ διατάγματος τοῦ 835, νὰ ἀπελευθερώσῃ τοὺς φυλακισθέντας γιὰ λόγους Πίστεως καὶ νὰ ἀνακαλέσῃ τοὺς ἐξωρισθέντας εἰκονοφίλους στὴν Κωνσταντινούπολι, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ συρρεύσῃ ἐντὸς αὐτῆς μέγα πλῆθος διωχθέντων καὶ ἐκτοπισθέντων Κληρικῶν, Μοναχῶν καὶ λαϊκῶν. Μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν καὶ οἱ περιφημοὶ Ἅγιοι Μοναχὸς Συμεὼν ὁ Στυλίτης καὶ ὁ ἀδελφὸς του Ἱερομόναχος Γρηγόριος ἀπὸ τὴν Λέσβο¹⁹, ὁ Μιχαήλ Σύγκελλος ὁ Ἱεροσολυμίτης, ὁ κατοπινὸς Πατριάρχης Μεθόδιος ὁ Ὁμολογητὴς κ.ἄ.²⁰.

Ὁ Ἅγιος Μεθόδιος ἦταν ἀπὸ τίς Συρακοῦσες τῆς Σικελίας καὶ εἶχε μεταβῆ στὴν Κωνσταντινούπολι γιὰ ἀνώτερες σπουδές. Ἀκολούθησε τὸν Μοναχικὸ βίον καὶ συγκατατέθηκε στὸν Κλῆρο τοῦ Ἁγίου Πατριάρχου Νικηφόρου πρὸ τῆς ἐκδιώξεως αὐτοῦ ἀπὸ τοὺς αἰρετικούς τὸ 815, εἶχε δὲ ὀρισθῆ Ἡγούμενος τῆς Μονῆς Χινολάκκου ἢ Ἐλεγκμῶν στὴν Βιθυνία. Ὅταν ξέσπασε ἡ νέα φάσις τῆς Εἰκονομαχίας, ὁ Μεθόδιος κατέφυγε στὴν Ρώμη (817), γιὰ νὰ ὀργανώσῃ ὀρθόδοξη ἄμυνα καὶ νὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἀναγνώρισι ἀπὸ τὸν Πάπα τοῦ νέου παρανόμου καὶ αἰρετικοῦ πατριάρχου Θεοδότου. Ἐπὶ Μιχαήλ Β΄ Τραυλοῦ ἐπέστρεψε στὴν Κωνσταντινούπολι, κομίζων ἐπιστολὴ τοῦ Πάπα Πασχάλη Α΄, ὑπὲρ τῆς τιμῆς τῶν ἱερῶν Εἰκόνων, μεσολάβησε δὲ στὸν αὐτοκράτορα προκειμένου νὰ ἀνακαλέσῃ τὸν ἐξόριστο Πατριάρχη Ἅγιο Νικηφόρο στὸν Θρόνον του. Ὅμως, ὁ Μιχαήλ ἐξεμάνη, τοῦ προσῆψε τὴν κατηγορία ὅτι ὑποκινεῖ στάσι, τὸν ἐβασάνισε διὰ 700 ραβδισμῶν καὶ τὸν ἐφυλάκισε σὲ μνημα στὴν νῆσο τοῦ Ἁγίου

Ανδρέου στὸν Ἀκρίτα τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καὶ ἀργότερα στὴν Ἀντιγόνη τῶν Πριγκιπονήσων. Μετὰ δεκαετὴ περίπου ἐγκάθειρξι, ὑπὸ φρικτὲς συνθῆκες, ἀνακλήθηκε τὸ 838 ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Θεόφιλο στὴν Κωνσταντινούπολι, ὡς σύμβουλος γιὰ ἐπίλυσι δυσνοήτων τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἀποτελεσματικώτερη πολιτικὴ ἀντιμετώπισι τοῦ κινδύνου τῶν Ἀράβων.

Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Θεοφίλου, ὁ ἱερὸς Μεθόδιος, φέρων ἐμφανῶς στὸ κάτισχνο σῶμα του τὰ στίγματα τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων, μετέβη ἐπ' ὀλίγον καὶ πάλι στὴν Μονὴ του στὴν Βιθυνία, ἀλλὰ ἀνακλήθηκε ἐντὸς τοῦ 842 στὴν Πόλι ἀπὸ τὴν Ἁγία Θεοδώρα, ὥστε νὰ διαδραματίσῃ ἐνεργητικὸ ρόλο στὴν ἀναστήλωσι τῶν ἁγίων Εἰκόνων²¹.

Α3. Ἡ Σύνοδος τοῦ 843 - Ἡ Ἀναστήλωσις τῶν ἱερῶν Εἰκόνων καὶ ὁ Θρίαμβος τῆς Ὁρθοδοξίας

ΠΩΣ ἔγινε ἡ Ἀναστήλωσις τῶν ἱερῶν Εἰκόνων;²²

Ὅπως εἶπαμε, μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Θεοφίλου, ἐλήφθησαν μία σειρά μέτρων καταπαύσεως τοῦ διωγμοῦ καὶ ἀνακλήσεως τῶν εἰκονοφίλων στὴν Κωνσταντινούπολι, ὡς ἕναρξι τῆς ἐπισήμου ἀλλαγῆς πολιτικῆς ἀπὸ τὴν Αὐγούστα Ἁγία Θεοδώρα. Εἰς ἔνδειξιν μάλιστα τιμῆς καὶ εὐλαβείας ἔναντι τῶν κακοπαθησάντων Ὁμολογητῶν, ἡ Βασίλισσα παρέθεσε γεῦμα στὰ Ἀνάκτορα, ὅπου τοὺς ἀνακοίνωσε τὴν πρόθεσί της γιὰ ἀναστήλωσι τῶν ἱερῶν Εἰκόνων καὶ ἐζήτησε τὴν ἐκκλησιαστικὴ συγχώρησι τοῦ ἀποθανόντος εἰκονομάχου συζύγου της Θεοφίλου, διαβεβαιώσασα γιὰ ἔνδειξι μεταμελείας του ὀλίγον πρὸ τοῦ τέλους του. Τότε οἱ παρόντες, μὲ προεξάρχοντα τὸν ἱερὸ Μεθόδιο, στηριζόμενοι στὴν διαβεβαίωσι αὐτῆ ὡς ἔνδειξι τῆς ἀγάπης της γιὰ τὸν σύζυγό της, ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτικῆς ὀξυδερκείας της γιὰ μία ὁμαλὴ μετάβασι στὴν νέα εἰκονόφιλη πλέον γραμμῇ, συνεφώνησαν νὰ δώσουν συγχώρησι καὶ νὰ μὴ προβοῦν σὲ συνοδικὴ καταδίκη καὶ ἀναθεματισμὸ τοῦ Θεοφίλου. Σὲ συναξαριακὲς διηγήσεις ἀναγράφεται θαυμαστὴ θεία ἐπέμβασις, εἰς ἐπιβεβαίωσιν τῆς συγχωρήσεως τοῦ Θεοφίλου²³.

Ὁ εἰκονομάχος πατριάρχης Ἰωάννης Ε' Γραμματικός, ὁ ὁποῖος ἀντιλαμβανόνταν τὴν ἐπερχομένη ἀλλαγὴ καὶ ὅτι «ὀλίγον καιρὸν ἔχει»²⁴, ἐπισκέφθηκε τὴν Αὐγούστα καὶ ζήτησε νὰ διεξαχθῇ δημόσιος διάλογος, γιὰ νὰ ἀποδειχθῇ ποιά πλευρὰ ἐκ τῶν δύο θεο-

λογοῦσε σύμφωνα μὲ τις Ἅγιες Γραφές. Ἡ πρότασις ἔγινε δεκτὴ καὶ ὁ διάλογος διενεργήθηκε στὸ «Κανίκλειον», δηλαδὴ στὴν αὐτοκρατορικὴ γραμματεία, ὅπου συγκεντρώθηκαν ὑποστηρικτὲς τῶν δύο πλευρῶν γιὰ νὰ τὸν παρακολουθήσουν. Ἀπὸ τοὺς Ὁρθοδόξους προΐστατο ὁ Ἅγιος Μεθόδιος, ἀπὸ δὲ τοὺς κακοδόξους ὁ ἴδιος ὁ αἰρετικὸς πατριάρχης. Ὁ ἱερός Μεθόδιος, χάριτι θείᾳ, δὲν δυσκολεύθηκε μὲ τὴν λαμπρὴ ἐπιχειρηματολογία του νὰ κατατροπώσῃ τὸν πείσμονα αἰρετικὸ καὶ νὰ τὸν νικήσῃ. Ἡ νίκη αὐτῆ τῆς Ἀληθείας εἶχε ὡς ἄμεσο ἀποτέλεσμα τὴν μεταστροφή στὴν Ὁρθοδοξία τοῦ Κλήρου τῆς Ἁγία-Σοφιάς.

Ὅμως, ὁ ἄφρων πατριάρχης δὲν συνειτίσθηκε, ἀλλὰ κατέβαλε ἀκόμη μία ἀπέλπιδα προσπάθεια· ἐζήτησε ἀπὸ τὴν Αὐγούστα νὰ διεξαχθῇ καὶ νέος διάλογος, μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν Ὁρθοδόξων τοῦ Ἁγίου Μοναχοῦ Συμεῶν τοῦ Στυλίτου, σὲ περιορισμένο ὅμως κύκλο προσώπων, παρουσία αὐτῆς τῆς ἰδίας, πιστεύων σφαλερῶς ὅτι θὰ τὸν νικοῦσε ὡς στερούμενο μεγάλης μορφώσεως καὶ ἔτσι θὰ κέρδιζε τὶς ἐντυπώσεις καὶ τὴν εὐμένεια τῆς ἐξουσίας. Ὁ διάλογος πράγματι διεξήχθη καὶ παρευρίσκετο μαζὶ μὲ τὴν Βασίλισσα καὶ ὁ ἀνήλικος υἱὸς τῆς Μιχαήλ. Ὁ μικρὸς διάδοχος ὅμως φαινόταν νὰ τὸ ἀπολαμβάνῃ μὲ ἐπιφωνήματα καὶ τὸν μὲν αἰρετικὸ, τὸν ὁποῖον ἐγνώριζε ἀπὸ πρὶν, τὸν ἀποκαλοῦσε «κακὸ παπποῦ» (!), τὸν δὲ Ἅγιο Συμεῶν, τὸν ὁποῖον δὲν ἐγνώριζε, τὸν ἀποκαλοῦσε «καλὸ παπποῦ»! Περιττὸν δὲ νὰ τονισθῇ, ὅτι ὁ ὄντως «κακὸς παπποῦς» εἰκονομάχος ἠττήθηκε κατὰ κράτος ἀπὸ τὸν πλήρη Χάριτος Ἅγιο Συμεῶν. Ὅποτε, ἡ Ἁγία Θεοδώρα προέβη πλέον ἄμεσα, ἄνευ δισταγμοῦ, στὴν ἐκδοσι τοῦ σχετικοῦ Διατάγματος, μὲ τὸ ὁποῖο συγκαλοῦσε Σύνοδο γιὰ τὴν ὀριστικὴ διευθέτησι τοῦ ζητήματος.

Οἱ Ὁρθόδοξοι ἄρχισαν τὶς κατάλληλες προετοιμασίες γιὰ τὴν ἀναμενομένη Σύνοδο, στίς ὁποῖες συμμετεῖχε καὶ ὁ χαρισματικὸς νέος τότε πρωτασηκρήτης Φώτιος, ὁ μελλοντικὸς Μέγας Ἅγιος Πατριάρχης.

Ὡς πρὸς τὸ πρόσωπο τοῦ νέου Πατριάρχου κατὰ τὴν κρίσιμη ἐκείνη στιγμή, τὸ ὁποῖο θὰ ἔπρεπε νὰ ἦταν ἀντάξιο τῶν μεγάλων Ἁγίων Πατριαρχῶν Ταρασίου καὶ Νικηφόρου, οἱ ἐλπίδες τῶν περισσοτέρων ἐναπετέθησαν στὸν Ἅγιο Μεθόδιο τὸν Ὁμολογητὴ. Μάλιστα, ὑπάρχουν διηγήσεις περὶ θείας «πληροφορίας» τοῦ περιφήμου Ἁγίου Ἰωαννικίου τοῦ προφητικωτάτου στοὺς ἐρωτήσαντας αὐτὸν σχετικῶς περὶ τούτου, ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐξέλεξε τὸν Μεθόδιο. Ἀλλὰ, καὶ ὁ ἴδιος ὁ μέλλων Πατριάρχης προεγνώρισε τὸ

ἐσόμενον ἀπὸ θείας ἀποκάλυψι, τὴν ὁποίαν ἔλαβε. Ὁ Ὁμολογητὴς Ἅγιος Μεθόδιος περιγράφεται ὡς ἀσκητικὸς, ἔμπειρος τῆς θείας Γραφῆς, μετριοπαθὴς καὶ μετριόφρων, μὲ ἐξαιρετικὴ εὐγλωττία καὶ προσήνεια²⁵.

Τονίζουμε καὶ πάλι, ὅτι ἡ ἀναγκαιότης τῆς Συνόδου ἦταν προφανὴς σὲ ὅλους, ὄχι μόνον γιὰ τὴν ἐκλογή νέου Ὁρθοδόξου Πατριάρχου εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ αἰρετικοῦ. Ἡ νέα φάσις τῆς κατακεκριμένης ἀπὸ τὴν Ζ' Οἰκουμενικῆ Σύνοδο αἰρέσεως τῆς Εἰκονομαχίας, ἀπαιτοῦσε νέα καταδίκη αὐτῆς καὶ τῶν ἐκφραστῶν της, ὡς καὶ διακήρυξι τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἦταν ἀναγκαία ἡ Συνοδικὴ ἀπόφασις, διότι χρειαζόταν ἐπίσημη ἀνακοίνωσι τῶν αἰρετικῶν φρονούντων εἰκονομάχων καὶ διαπιστωτικὴ ἐξαγγελία τῆς ὀριστικῆς καταδίκης των²⁶, γιὰ νὰ προστατευθῆ τὸ Ποίμνιο ἀπὸ πιθανὴν μετάδοσι τῆς θανατηφόρου νόσου τῆς αἰρέσεως, ὥστε νὰ μὴ «ὑποτροπιάσῃ» ποτὲ πιά. Ὁ ἴδιος ὁ «Ὅρος» τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου προέβλεπε: «Τοὺς οὖν ἐτέρως φρονεῖν ἢ διδάσκειν ἢ κατὰ τοὺς ἐναγεῖς αἰρετικούς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Παραδόσεις ἀθετεῖν καὶ καινοτομίαν ἐπινοεῖν... ἐπισκόπους μὲν ὄντας ἢ κληρικούς **καθαιρεῖσθαι** **προστάσσομεν**, **μονάζοντας δὲ ἢ λαϊκοὺς τῆς κοινωρίας ἀφορίζεσθαι**»²⁷.

Ἡ πολυπόθητος Σύνοδος συνῆλθε τελικὰ στίς 4 Μαρτίου τοῦ 843, Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς τοῦ ἔτους ἐκείνου. Σὲ αὐτὴν συμμετεῖχαν ὅσοι Ὁρθόδοξοι Ἐπίσκοποι δὲν εὐρίσκοντο σὲ κοινωρία μὲ τὸν εἰκονομάχο πατριάρχη Ἰωάννη Ε' Γραμματικὸ καὶ τοὺς σὺν αὐτῶ, καὶ ὅσοι εἶχαν χειροτονηθῆ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς νέας φάσεως τῆς Εἰκονομαχίας καὶ ζοῦσαν μέχρι τότε, παρὰ τοὺς διωγμούς. Ἐφ' ὅσον οἱ Ἀρχιερεῖς ἐκείνοι ἐθεωροῦντο ἐνδημοῦντες στὴν Πόλι, ἡ Σύνοδος τοῦ 843 καλεῖται «ἐνδημοῦσα» ἢ «**τοπική**». Στὴν μεγάλῃ σπουδαιότητος αὐτὴν Σύνοδον προσῆλθαν καὶ πλῆθος ὁμολογητῶν καὶ ἀγωνιστῶν τῆς Ὁρθοδοξίας, καὶ μάλιστα ἀντιπρόσωποι ἀκόμη καὶ ἀπὸ μακρινὰ Μοναστικὰ κέντρα, ὅπως τοῦ Ὀλύμπου τῆς Βιθυνίας, τοῦ Ἄθωνος, τῆς Ἰδης καὶ τοῦ Κυμινᾶ, ἀλλὰ πάντως ὄχι οἱ αἰρετικοί, οἱ ὁποῖοι ἀπεκλείσθησαν²⁸.

Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τῆς Συνόδου ἐτέθη θέμα ἐκλογῆς νέου Πατριάρχου. Ὁ Ἅγιος Συμεὼν ὁ Στυλῆτης ὁ Λέσβιος, ἕνας ἀπλὸς δηλαδὴ Μοναχὸς μὲ ὑψιστὸ ὅμως κῦρος, πρότεινε τὸν Ἅγιο Μεθόδιο γιὰ τὴν φρόνησι καὶ τὴν ἀρετὴ του, καὶ γιὰ τὰ ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας κατορθώματα καὶ ἄθλα του. Ἄπαντες συνεφώνησαν ἀνεπιφυλάκτως καὶ κατόπιν διενεργείας κανονικῆς ψηφοφορίας καὶ

όμοφώνου έκλογης, ό έψηφισμένος Μεθόδιος ό Όμολογητής ανέλαβε άμέσως τήν προεδρία τής Αγίας Συνόδου. Καί όντως, ό ιερός Μεθόδιος διέλαμψε κατά πάντα και έδικαίωσε πλήρως τήν θεάρεστη έκλογή. Εύχαρίστησε δέ τόν Θεό για τήν έλευθερία από τόν βαρύτατο ζυγό τής αίρέσεως, έτόνισε ότι **ή Όρθόδοξος Πίστις είναι όντως «άρετών άρετή και μήτηρ»²⁹** και προέτρεψε σέ επίδειξι άνεξικακίας και συγχωρητικότητας -σε ήθικό επίπεδο- έναντι τών άθλίων αίρετικών, οί όποιοι έθλιψαν δεινώς τούς Όρθοδόξους επί τρεις δεκαετίες.

Τό συρρεΰσαν πλήθος μόλις πληροφορήθηκε τήν έκλογή ώς Πατριάρχου τού Μεθοδίου, έλαβε τήν θαυματουργή Εικόνα τής Παναγίας Όδηγητριάς και έλιτάνευσε έν χαρᾶ και εύχαριστία στόν Ναό τού Σωτήρος Χριστού.

Η Σύνοδος επικύρωσε τις αποφάσεις τών έπτά Οικουμενικών Συνόδων και βασιζόμενη στην Ζ' Οικουμενική, άπεφάσισε και προέβη στην έπίσημη έκκλησιαστικώς αναστήλωσι τών άγιών Εικόνων και στην άκώλυτη τιμητική προσκύνησί τους, τούς δέ αίρετικούς εικονομάχους έπισκόπους και πρεσβυτέρους, με πρώτο τόν ψευδοπατριάρχη Ιωάννη Ε' Γραμματικό, «μυρίοις αναθέμασι καθυπέβαλεν», άθώσασα όμως τόν αυτοκράτορα Θεόφιλο³⁰.

Η Σύνοδος έξέδωσε κείμενο, τó γνωστό ως «Συνοδικόν τής Όρθοδοξίας», τó όποιο μάλιστα χαρακτηρίζεται ως «Συνοδικόν τής Ζ' Οικουμενικής Συνόδου». Τó αρχαιότερο τμήμα του περιέχει τούς τελικούς Όρους σχετικά με τις ιερές Εικόνες, ύποκαθιστώντας κατά κάποιον τρόπο τά άπωλεσθέντα Πρακτικά αυτής³¹.

Η Σύνοδος επικύρωσε τήν έδραιωμένη μέσω τών ιερών Αγώνων Έκκλησιαστική Συνείδησι και βεβαίως δέν εισήγαγε κάτι νέο στην διδασκαλία τής Έκκλησίας, αλλά επανέλαβε και επαναδιατύπωσε τις αποφάσεις τής Ζ' Οικουμενικής Συνόδου.

Αξίζει έδῶ νά κάνουμε μία μικρή παρένθεσι, για νά αναφερθοΰμε στην αντίδρασι τών αίρετικών και μάλιστα τού μέχρι τότε παρανόμως πατριαρχεύσαντος Ιωάννου Ε' Γραμματικού. Ό αναθεματισθείς αυτός «κακός παππούς», όταν έμαθε από τó πλήθος τήν έκλογή τού ιεροΰ Μεθοδίου, αποφάσισε νά «ήρωποποιηθῆ»! Κλείσθηκε σέ ένα κελλί, τó όποιο χρησιμοποιούσαν στό Πατριαρχείο για τούς Κατηχουμένους, και με έναν νυχοκόπτη (!) αυτο-τραυματίσθηκε και άρχισε νά κραυγάζη καλώντας σέ βοήθεια, διότι δῆθεν κατεσφάζετο βιαίως από τούς «φονευτάς

εικονιάτας» (ἔτσι ἀποκαλοῦσε τοὺς Ὁρθοδόξους)!...

Πράγματι, ἔσπευσε μία ομάδα ὑποστηρικτῶν του στοῦ κελλιῶν ὅπου κατέφυγε, στοὺς ὁποίους ὑπέδειξε μία ἔξοδο, ἀπὸ ὅπου δῆθεν ἀπέδρασαν οἱ παρ' ὀλίγον σφαγεῖς του εἰκονόφιλοι! Κατευθυνόμενοι δὲ ἐκεῖ οἱ δικοὶ του ἀνθρώποι, δὲν βρῆκαν τίποτε ἄλλο, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν «ἔνοχο» νυχοκόπτη!

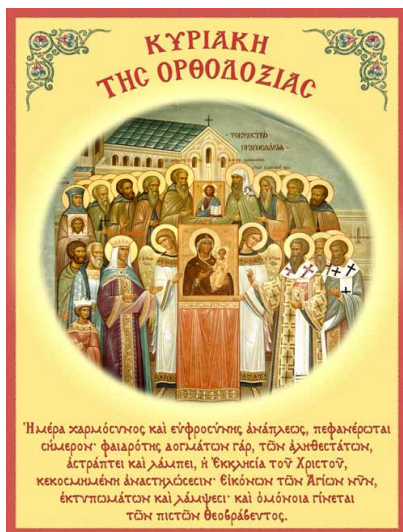
Μόλις αὐτὰ ἔγιναν γνωστά, ἀποφασίσθηκε ἡ ἄμεσος ἀπομάκρυνσις του ἀπὸ τὸν χῶρο τοῦ Πατριαρχείου καὶ ἡ μεταφορὰ του σὲ ἄλλο μέρος. Ὅμως, ὁ ἀμετανόητος αἰρετικός, ὁ ὁποῖος μάλιστα ἐκατηγορεῖτο καὶ ὡς γητευτῆς καὶ ὑδρομάντης, συνέχισε τὴν κατοτροπία του: τὸν περιώρισαν σὲ μία Μονή, ὅπου ὁ πάντολμος «ἔξυσε» καὶ «ἔβγαλε» τὰ μάτια τῶν ἱερῶν Εἰκόνων τοῦ Κυρίου μας, τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν Ἀρχαγγέλων, πού ὑπῆρχαν ἐκεῖ, διότι, ὅπως ἔλεγε, δὲν ἄντεχε νὰ τὸν «κοιτάζουν», οὔτε νὰ τὶς «κοιτάζη» ὁ ἴδιος!

Μόλις τὸ πληροφορήθηκε αὐτὸ ἡ Αὐγούστα ταράχθηκε πάρα πολὺ, ὥστε διέταξε νὰ τὸν τυφλώσουν ὡς βλάσφημο καὶ ἱερόσυλο, γιὰ νὰ λάβῃ τὴν δικαίαν ταυτοπάθειαν, ἀλλὰ παρενέβη ὁ ἴδιος ὁ Πατριάρχης Ἅγιος Μεθόδιος, προκειμένου νὰ μὴ ἐκτελεσθῇ ἡ ἀποφασισθεῖσα ποινὴ. Τελικὰ, ὁ ἀξιοθρήνητος αἰρετικός ἔλαβε ἀπὸ τὴν φρουρὰ διακοσίους ραβδισμοὺς. Ὅμως, ὁ κάκιστος αὐτὸς παπποῦς δὲν ἔπαυσε νὰ βυσοδομεῖ: μαζὶ μὲ ἄλλους ὁμοειδέατες του, συμμετεῖχε ἐνεργὰ σὲ συνωμοσίαν ἀργότερα κατὰ τοῦ ἰδίου τοῦ εὐεργέτου τοῦ Ἁγίου Μεθοδίου! Αὐτὴ ἦταν ἡ «εὐχαριστία» του στοὺν ἀνθρώπο τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος τὸν ἐγλύτωσε ἀπὸ τὴν τύφλωσιν³²!...

Ἄς ἐπιστρέψουμε ὅμως στὴν Σύνοδο. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν τῆς, ἡ Βασίλισσα Ἁγία Θεοδώρα προσεκάλεσε γιὰ συνεστίασι στὰ Ἀνάκτορα τὸ σύνολο τῶν μελῶν τῆς Συνόδου, τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Μονῶν, ὅλα τὰ μέλη τῆς Συγκλήτου καὶ παρουσίαν πλήθους λαοῦ, προέβη στὴν ἐπικύρωσιν τῶν ἀποφάσεων αὐτῆς, ἐφ' ὅσον εἶχε προηγηθῇ ἡ ἀνάγνωσις τῶν σχετικῶν Ὁρῶν καὶ τῶν ἀναθεμάτων. Ἡ Αὐγούστα προσεκάλεσε κατόπιν ἅπαντας στὴν τελετὴ τῆς ἐρχομένης Κυριακῆς, Α' τῶν Νηστειῶν, στὴν Ἁγία-Σοφία, ὅπου θὰ γινόταν ἡ ἀποφασισθεῖσα ἐπίσημη Ἀναστήλωσις τῶν ἱερῶν Εἰκόνων. Τὸ ἴδιο βράδυ, μετὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου, τελέσθηκε ἱερὰ Παννυχίδα³³.

Τὴν Α' Κυριακὴ λοιπὸν τῶν Νηστειῶν, 11η Μαρτίου τοῦ 843, πραγματοποιήθηκε ἡ Ἀναστήλωσις τῶν ἱερῶν Εἰκόνων. Προηγήθηκε

ή επίσημη τελετή Ἐνθρονίσεως τοῦ Πατριάρχου Ἁγίου Μεθοδίου³⁴. Κατόπιν, ἡ Σύνοδος με ἐπὶ κεφαλῆς τὸν νέο Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη, κατευθύνθηκε ἐν λιτανευτικῇ πομπῇ ἀπὸ τὸν Ναὸ τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν στὴν Ἀγία-Σοφιά. Ἐκεῖ, ὁ Πατριάρχης προέστη τῆς τελετῆς τῶν «Ἐγκαινίων», δηλαδὴ τῶν «Θυρανοιξίων» τοῦ Ναοῦ γιὰ νὰ ἀποδοθῆ καὶ πάλι στὴν ὀρθόδοξη λατρεία, μετὰ τὸν πολυετῆ αἰρετικὸ μολυσμό, καὶ ἀκολούθησε ἐντὸς αὐτοῦ ἡ Ἀναστήλωσις τῶν ἱερῶν Εἰκόνων. Ἱερές Εἰκόνες ἀναρτήθηκαν καὶ σὲ κεντρικὰ σημεῖα τῆς Πόλεως, ἀπὸ ὅπου εἶχαν ἐκβληθῆ ἀπὸ τοὺς δυσσεβεῖς εἰκονομάχους³⁵.



Ὁ Θριάμβος τῆς Ὁρθοδοξίας εἶχε ὀλοκληρωθῆ ἐν μέσῳ γενικῆς ἀγαλλιάσεως, εὐχαριστίας καὶ ἐνθουσιασμοῦ καὶ καθιερώθηκε αὐτὸς νὰ ἐορτάζεται ἔκτοτε ὡς «**Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας**», ὡς νίκη κατὰ τῶν εἰκονομάχων, ἀλλὰ ταυτόχρονα καὶ ὡς συντριβὴ ὅλων τῶν αἰρέσεων³⁶.

Πράγματι, ἡ χαρμόσυνη διαπίστωση, τὴν ὁποῖαν ψάλλουμε στὸν Κανόνα τῆς Λιτανεύσεως τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, εἶναι γεμάτη ρεαλισμὸ καὶ ἐλπίδα: «αἱ μάστιγες τῶν Πατέρων, τὰ αἵματα τῶν μωλώπων ἔλειψαν ὄντως· ἐξορίαί συνεχεῖς ἐπαύσαντο, καὶ εἰρήνη πᾶσι πολιτεύεται· οὐκέτι ἰσχύσει τὸ δράμα τῆς γοητείας· Θεὸς γὰρ μεθ' ἡμῶν ἐστίν»³⁷!...

Β' ΜΕΡΟΣ

Β1. Ἐκκλησιομάχος Οἰκουμενισμὸς καὶ Ἡμερολογιακὸ Θέμα

ΣΤΟ Α' Μέρος τῆς Εἰσηγήσεώς μας, εἶδαμε τὴν αἰσία κατάληξι στὴν ἀντιμετώπισι τῆς αἰρέσεως τῆς Εἰκονομαχίας, διὰ τῆς Συνόδου τοῦ 843, καὶ τοῦ Θριάμβου τῆς Ὁρθοδοξίας, διὰ τῆς πανηγυρικῆς Ἀναστηλώσεως τῶν ἱερῶν Εἰκόνων. Μετὰ τὴν δεινὴ καταγίδα τῆς δοκιμασίας, ἦλθε ἡ αὔρα τῆς θείας Παρηγορίας.

Τόσο ἡ Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ὅσο καὶ ἡ Σύνοδος τοῦ 843, ἦσαν **Σύνοδοι τῆς Παραδόσεως**, γιὰ τὸν λόγο δὲ τοῦτο εἶχαν τὴν

εὐλογία τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐπισφράγισι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Αὐτὸ ἀποτελεῖ καὶ τὴν ἀσφάλεια τῆς μὴ παρεκκλίσεως καὶ ἐκτροπῆς στὴν πολύμορφη πλάνη τῆς ἀποστασίας.

Δώδεκα ὅμως αἰῶνες ἀργότερα, στὶς ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰῶνος, νέα φοβερὴ καταγίδα ἔπληξε τὴν θεία ὀλκάδα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ συνεχίζει νὰ τὴν πλήττει δεινῶς. Μετὰ τὴν «Χριστομάχο» αἴρεσι τῆς Εἰκονομαχίας, ἔχουμε τὴν «Ἐκκλησιομάχο» αἴρεσι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Καὶ οἱ δύο αὐτὲς αἱρέσεις καὶ ὄντως **παναιρέσεις**, ἐπικαλούμενες μάλιστα προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις, ὁδηγοῦν ὄχι στὴν σωτηριολογικὴ μεταμόρφωσι τοῦ ἀνθρώπου «εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν»³⁸, ἀλλὰ στὴν θλιβερὴ παραμόρφωσί του στὰ κτιστὰ ἀδιέξοδα τῆς λογικῆς καὶ τῆς φαντασίας τοῦ κόσμου τούτου τῆς φθορᾶς καὶ τῆς πτώσεως.

Ὁ Οἰκουμενισμός, στὴν προφανῆ ἀντιπαραδοσιακότητά του, πλήττει εὐθέως τὴν Μοναδικότητα καὶ τὴν Σωτηριολογικὴ Ἀποκλειστικότητα τῆς Ἀληθινῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ γῆς, ἥτοι τῆς Ὁρθοδόξου, τοῦ πραγματικοῦ αὐτοῦ θεοῦ-ἰδρύτου «ἐργαστηρίου ἀγιότητος» τῶν ἀνθρώπων.

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου τονίζουν ὁδηγητικά, γιὰ νὰ μᾶς προστατεύσουν ἀπὸ κάθε ἐπικίνδυνη ἐκτροπή: *«πατέρες κηρύττουσι, τέκνα ὑπακοῆς ἐσμέν, καὶ ἐγκανχώμεθα ἐν προσώπῳ μητρὸς τῆ παραδόσει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας... ἡμεῖς τῇ ἀρχαίᾳ θεσμοθεσίᾳ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἐπακολουθοῦμεν ἡμεῖς τοὺς θεσμοὺς τῶν πατέρων φυλάττομεν ἡμεῖς προστιθέντας τι ἢ ἀφαιροῦντας ἐκ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, ἀναθεματίζομεν»*³⁹!

Τότε, τὸν Η' καὶ Θ' αἰῶνα, οἱ καινοτόμοι καὶ αἰρετικοὶ Εἰκονομάχοι ἔπληξαν τὴν ἱερὰ Παράδοσι μέσῳ τῆς ἐπιθέσεώς τους κατὰ τῶν ἁγίων Εἰκόνων, ὡς ἀπαρχὴ τοῦ εὐρύτερου μεταρρυθμιστικοῦ καὶ κατὰ βάσιν ἀντι-εκκλησιαστικοῦ καὶ ἀντιχριστοῦ σχεδίου τους, γιὰ μίᾳ κοσμικοποίησι καὶ ἀπο-ἱεροποίησι τῆς κοινωνίας, τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ζωῆς γενικότερα.

Τώρα, ἀπὸ τὶς ἀρχές τοῦ Κ' αἰῶνος καὶ ἐξῆς, οἱ νέοι καινοτόμοι καὶ αἰρετικοὶ Οἰκουμενισταὶ πλήττουν τὴν ἱερὰ Παράδοσι μέσῳ τῆς ἐπιθέσεώς τους κατὰ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου καὶ Πασχαλίου, ὡς ἀπαρχὴ τοῦ εὐρύτερου μεταρρυθμιστικοῦ καὶ κατὰ βάσιν ἀντι-εκκλησιαστικοῦ σχεδίου τους, γιὰ μίᾳ πλήρη ἐκκοσμίκευσι καὶ ἕναν «ἐκσυγχρονισμό», ὥστε ἡ «μεταλλαγμένη» ἐκκλησία νὰ συναρμόζεται στὴν συγκρητιστικὴ πανθηρη-

σκεία και να παραδοθῆ ἀνενδοίαστα στήν ἄνομη κυριαρχία τοῦ Ἀντιχριστοῦ.

Ἡ ἐπιβολή τοῦ Οἰκουμενισμοῦ στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀρχισε μέ τήν ἀνακίνησι τοῦ ζητήματος τῆς ἀλλαγῆς τοῦ Πατρο-παραδότου Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου καί Πασχαλίου, μέ τήν δικαιολόγησι ὅτι πρόκειται ἀπλῶς γιά διόρθωσι ἀστρονομικοῦ λάθους, ἀλλά μέ πραγματικό σκοπό τήν ἐπίτευξι **συνεορτασμοῦ** μέ τοὺς ἑτεροδόξους. Τὸ πρῶτο αὐτὸ σημαντικό βῆμα θὰ ἀποτελοῦσε σπουδαῖο «ἐπίτευγμα» καί θὰ ἄνοιγε τὸν δρόμο γιά μία σταδιακὴ οἰκουμενιστικὴ διάβρωσι, πρᾶγμα πού γίνεται ἐδῶ καὶ ἕναν περίπου αἰῶνα.

Τὸ Πάτριον ἢ Ἰουλιανὸ ἢ Παλαιὸ Ἡμερολόγιο ἐχρησιμοποιεῖτο ἀνέκαθεν ἀπὸ τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ὄχι διότι ἦταν τὸ καλύτερο ἢ ἀκριβέστερο ἀστρονομικά καὶ ἐπιστημονικά. Αὐτὸ βρῆκε ἡ Ἐκκλησία ἐν χρήσει στήν Ρωμαϊκὴ Πολιτεία καὶ βάσει αὐτοῦ ἐρρῦθμισε τὸ Πασχάλιο καὶ τὸ Ἑορτολόγιό της. Ἔτσι, αὐτὸ *συμπλέχθηκε* μέ τήν λειτουργικὴ ζωὴ της, **«συνυφάνθη καὶ ἡγιασθη»**⁴⁰ καὶ ἀποτελέσε μέρος τῆς Παραδόσεώς της, ἀποκαλούμενο πλέον **Ἐκκλησιαστικόν**⁴¹. Κάθε ἀπόπειρα ἀλλαγῆς, ἔστω καὶ «καλοπροαίρετη», ἀλλὰ πάντως βάσει ὄχι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Κριτηρίου, ἀποβαίνει ἐπιζήμια, συγχυτικὴ καὶ ἀνατρεπτικὴ ὅσων ἔχουν θεσπισθῆ, γιά τὸν λόγο δὲ τοῦτο ἀνέκαθεν **ἀπερρίπτετο**.

Μάλιστα, ὅταν τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα οἱ αἰρετικοὶ Παπικοὶ προσπάθησαν νὰ πείσουν τοὺς Ὁρθοδόξους νὰ ἀποδεχθοῦν τὸ δικό τους νεοεφεύρετο τότε Γρηγοριανὸ ἢ Παπικὸ Ἡμερολόγιο καὶ Πασχάλιο, οἱ Προκαθήμενοι τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχείων **ἀπέκρουσαν** καὶ **κατεδίκασαν** **Συνοδικῶς** τὸ Δυτικὸ Ἡμερολόγιο τρεῖς φορές σὲ μεγάλες Πανορθοδόξους Συνόδους: τὸ 1583, τὸ 1587 καὶ τὸ 1593⁴².

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες, διακρινόμενοι ἐπὶ σοφία καὶ εὐρύτητι πνεύματος, δὲν ἦσαν κατὰ τῆς ἐπιστημονικῆς ὀρθοφροσύνης, ἀλλὰ στὸ θέμα τοῦ Ἡμερολογίου **ἔθεταν ὡς ἀρχὴ τὴν συμφωνία καὶ ἔνωσι τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὄχι τὴν ἀκρίβεια τῆς ἰσημερίας**⁴³. Γιά τὸν λόγο τοῦτο, ἀπὸ τὸν ΣΤ' ἡδὴ αἰῶνα, ὅποτε καθωρίσθηκε ἅπαξ διὰ παντός τὸ **ἐνοποιημένο ἡμερολογιο-πασχάλιο σύστημα γιά τίς ἐκκλησιαστικὰς ἑορτὰς**, δὲν ὑπῆρξε διάστασις στὸν χρόνο ἐορτασμοῦ τῆς μιᾶς καὶ αὐτῆς ἑορτῆς στήν λειτουργικὴ καὶ πνευματικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας⁴⁴. Ὅλες οἱ Τοπικὲς Ἐκκλησίες ἐνήστευαν καὶ ἐώρταζαν ἀπὸ κοινοῦ πρὸς αἰσθητοποίησιν τῆς μοναδικότητος, συμφωνίας καὶ ἐνώσεως στήν Πίστι, στὰ Μυστήρια

καὶ στήν ἐν Χριστῷ ἁγιαστικὴ ζωὴ τῆς Χάριτος.

Ἡ ἀναζήτησις ἀκριβοῦς ἐπιστημονικὰ ἡμερολογίου γιὰ χρησι-
σὴν Ἐκκλησία εἶναι μία μεγάλη πλάνη, καὶ διότι ἐξαρκᾶ τὸν ἐορ-
τολογικὸ κύκλο τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὶς ἐκάστοτε ἐπιστημονικὲς
ἀνακαλύψεις καὶ ἐξελίξεις, ἀλλὰ καὶ διότι –πρᾶγμα ποῦ εἶναι
καὶ τὸ πλεόν σημαντικὸ– δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκπληρωθοῦν
οἱ Κανονικὲς ἀπαιτήσεις τῆς Ἐκκλησίας (βλ. Ἱεροῦς Κανόνες ζ'
Ἀποστολικόν, ὡς καὶ Ὅρον Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου βεβαιούμε-
νον ἀπὸ τὸν α' τῆς Ἀντιοχείας), ὥστε τὸ Χριστιανικὸ Πάσχα νὰ
μὴ συμπίπτῃ ποτὲ μετὰ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ, οὔτε βέβαια νὰ προηγηθῆται
αὐτοῦ, ἀλλὰ πάντοτε νὰ ἔπεται.

Ὅπως δὲ ὀρθῶς ἔχει παρατηρηθῆ, ἡ ἀπαγόρευσις συνεορτα-
σμοῦ τοῦ Πάσχα μὲ τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τὴν Α' Οἰκουμενικὴ Σύν-
οδο, ἔχει τὴν ἔννοια καὶ τῆς ἀπαγορεύσεως συνεορτασμοῦ μὲ
τοὺς ἑτεροδόξους⁴⁵. Ὁ συνεορτασμὸς προϋποθέτει ταυτότητα καὶ
ἐνότητα Πίστεως· ὅποτε, ἡ ἀπόρριψις κοινοῦ ἡμερολογίου μὲ τοὺς
ἑτεροδόξους δὲν ὀφείλεται σὲ ἄκαιρο καὶ παράλογο πείσμα ἀρνή-
σεως τῆς ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας καὶ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης,
ἀλλὰ καθαρὰ σὲ λόγους Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιολογικῆς αὐτοσυνει-
δησίας, οἱ ὁποῖοι τονίζουν τὴν ἀπόλυτη ἀδυναμία συνεορτασμοῦ
ἐν ὅσῳ ὑφίσταται οὐσιώδης διαφορὰ Πίστεως.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, διακηρύσσουμε μαζὶ μὲ τὸν Πρόεδρο τῆς Ζ'
Οἰκουμενικῆς Συνόδου Ἅγιο Ταράσιο Κωνσταντινουπόλεως ἐν
πάσῃ εἰλικρινείᾳ καὶ ἐπιγνώσει, ὅτι **«οὐ μετατίθεμεν ὄρια ἃ ἔθεν-
το οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀποστολικῶς διδαχθέντες, κρατοῦμεν
τὰς παραδόσεις ἃς παρελάβομεν»**⁴⁶.

Πιστεύουμε, ὅτι ἦταν ἀνάγκη νὰ ἐκτεθοῦν ὅλα τὰ ἀνωτέρω μὲ
κάθε συντομία, γιὰ νὰ κατανοηθοῦν καλύτερα ὅσα θὰ ἐπακολου-
θήσουν.

B2. Τὸ μοιραῖο πρόσωπο τοῦ Μελετίου Μεταξάκη

ΓΙΑ νὰ ἐπιτελεσθοῦν Καινοτομίες σὴν Ἐκκλησία καὶ νὰ προ-
κληθῆ σάλος καὶ διαίρεσις, χρειάζονται τὰ «κατάλληλα» πρόσ-
ωπα, τὰ ὁποῖα νὰ ἔχουν τὸ θράσος καὶ τὴν ἀσέβεια, ὥστε νὰ ἐπιτε-
λέσουν ἔργο καταστροφικὸ καὶ δαιμονιώδες. Ἐνα τέτοιο μοιραῖο
πρόσωπο ἀποδείχθηκε καὶ ὁ ἐκ Κρήτης καταγόμενος Μελέτιος
Μεταξάκης, πνεῦμα ἀνήσυχο, ὀρμητικὸ καὶ παράτολμο, μὲ ἀναμ-
φισβήτητα μεγάλες καὶ ἐντυπωσιακὲς ἱκανότητες. Νέος κατατά-

χθηκε στην Αγιοταφική Αδελφότητα στὰ Ἱεροσόλυμα, ἀπὸ ἐκεῖ μετέβη στὴν Δαμασκό, ἐν συνεχείᾳ καὶ πάλι στὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου ἔφθασε μέχρι τὴν θέσι τοῦ Ἀρχιεραματεῶς πρὶν νὰ ἐκδιωχθῆ ἀπὸ ἐκεῖ, κατόπιν ἐξελέγη μητροπολίτης Κιτίου στὴν Κύπρο (1910) καὶ ἀπὸ ἐκεῖ, τὸ 1918, ἐκλήθη νὰ ἀναλάβῃ τὴν θέσι τοῦ μητροπολίτου Ἀθηνῶν, λόγω πολιτικῶν ἀλλαγῶν.

Ὡς Ἀθηνῶν, ὁ Μελέτιος Μεταξάκης ἔθεσε τὸ 1919 τὸ θέμα μεταβολῆς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου, κατ' αἴτησιν τῆς Πολιτείας, προκειμένου νὰ συμβαδίζουν Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία ἡμερολογιακῶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ, δηλαδὴ τοῦ Γρηγοριανοῦ-Παπικοῦ Ἡμερολογίου, μὲ ἐπίκλησι λόγων καθαρὰ πρακτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐξυτηρητέσεως⁴⁷, ἄνευ οὐδεμιᾶς παραδοσιακῆς, θεολογικῆς, λειτουργικῆς, κανονικῆς ἢ ποιμαντικῆς ἀναφορᾶς καὶ δικαιολογήσεως.

Εἶναι ὅμως δεδομένο, ὅτι τὰ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα δὲν ἐπιλύονται μὲ κοσμικὲς παρεμβάσεις καὶ ἰδίως βάσει «κοσμικοῦ» σκεπτικοῦ. Ἡ Συνοδικὴ διαγνώμη τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νὰ εἶναι ἐντελῶς ἀνεπηρέαστη ἀπὸ κάθε ἔξωθεν παρέμβασι, νὰ στηρίζεται δὲ στὴν Παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας καὶ στὴν Συνοδικὴ καὶ Πατερικὴ Μαρτυρία καὶ Διδασκαλία. Διαφορετικά, χάνεται ὁ σύνδεσμος τῆς συνεχείας τῆς Παραδόσεως καὶ τῆς ταυτότητος τῆς Πίστεως.

Οἱ Καινοτόμοι-Μεταρρυθμισταί, τύπου Μελετίου Μεταξάκη καὶ τῶν ἀκολούθων του, παλαιῶν καὶ συγχρόνων, σκεπτόμενοι στὴν ἐξέτασι τοῦ ἡμερολογιακοῦ θέματος κοσμικά, ἐπιφανειακὰ καὶ ἄρα λανθασμένα, δὲν παύουν νὰ ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ μεταβολὴ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου «δὲν προσκρούει σὲ δογματικούς καὶ κανονικούς λόγους». Τὰ ἴδια ὅμως τὰ γεγονότα τοὺς διαψεύδουν οἰκτρῶς!

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1920, ἐκυκλοφόρησε ἡ αἵρετικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως «Πρὸς τὰς ἀπανταχοῦ Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ», ὁ Καταστατικὸς αὐτὸς Χάρτης τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἡ ὁποία προέβλεπε –μεταξὺ ἄλλων- καὶ παραδοχὴ «ἐνιαίου ἡμερολογίου πρὸς ταυτόχρονον ἑορτασμὸν τῶν μεγάλων χριστιανικῶν ἑορτῶν ὑπὸ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν»⁴⁸. Ἡ ὁμολογία αὐτὴ εἶναι τόσο σαφῆς καὶ καθαρὴ, ὥστε νὰ μὴ ἐπιδέχεται παρερμηνείαν. Τὰ δὲ ὑποστηριζόμενα περὶ «ἀστρονομικῆς ἀκριβείας», περὶ «ἀναγκαίᾳ διορθώσεως λάθους» κλπ., ὡς καὶ τὰ περὶ ἐντελῶς ἀθῶας καὶ ἀκινδύνου ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἡμε-

ρολογιακῆς μεταβολῆς, ἀποτελοῦν θλιβερὲς ἐπινοήσεις ἀνοήτου ἑξαπατήσεως. Καὶ ναὶ μὲν, οἱ πλανώμενοι Οἰκουμενισταὶ τῆς σήμερον εὐχαριστοῦνται μὲ τέτοιου εἴδους συγκαλύψεις. Οἱ Ἀντι-οικουμενισταὶ Ἀδελφοὶ τοῦ «Νέου Ἡμερολογίου» πῶς ἀλλοιθωρίζουν στὸ σημεῖο αὐτὸ τόσον δεινῶς καὶ θεωροῦν τὸ Ἡμερολογιακὸ ὡς ἀνάξιο λόγου θέμα, ἀποχωρίζοντες τοῦτο ἀπὸ τὸ «φυσικὸ» τοῦ πλαίσιο γενέσεως καὶ ἐξελίξεως;!...

Στὰ τέλη τοῦ 1920, ὁ Μελέτιος Μεταξάκης ἐξαναγκάσθηκε σὲ παραίτησι ἐξ αἰτίας νέας πολιτειακῆς ἀλλαγῆς καὶ μετέβη στὴν Ἀμερική, ὅπου εἶχε σημαντικὴ οἰκουμενιστικὴ δρασι μὲ τοὺς Ἀγγλικανούς. Μὲ αὐτοὺς εἰδικῶς διατηροῦσε πάντοτε τὶς πλέον θερμὲς σχέσεις ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ἀμερική καὶ στὴν Ἀγγλία καὶ στὴν Ἑλλάδα⁴⁹, τὸ δὲ ἔτος 1922 προέβη στὴν ἀναγνώρισι τῆς ἰσχύος τῶν χειροτονιῶν τους! Στὶς ἀρχὲς τοῦ 1922 ἐξελέγη πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ 1923 ἄρχισε νὰ προετοιμάζῃ τὴν ψήφισι, προώθησι καὶ ἐφαρμογὴ τῶν Καινοτομιῶν, οἱ ὁποῖες ἀπεδείχθησαν ἄκρως ἐπιζήμιες γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, μὲ πρώτη αὐτῶν τὴν ἀλλαγὴ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου.

Ἡ σπουδὴ τοῦ Μελετίου στὴν προώθησι Καινοτομιῶν ἐξηγεῖται ὄχι μόνον λόγῳ τοῦ μεταρρυθμιστικοῦ καὶ ἀντι-συντηρητικοῦ χαρακτήρος του, ἀλλὰ καὶ ἐξ αἰτίας τῆς *μασωνικῆς ιδιότητός του*, ἡ ὁποία εἶναι ἀδιαμφισβήτητη⁵⁰. Ἐφ' ὅσον ἦταν μέλος τῆς ἀντιχριστοῦ μασωνίας ἀπὸ τὸ 1909, ἡ ὁποία ὡς σκοτεινὴ φιλοσοφικο-θρησκευτικὴ ὀργάνωσις εἶναι ἐντελῶς ἀσυμβίβαστη πρὸς τὴν Χριστιανικὴ ἰδιότητα, καὶ τὴν ὁποίαν ὁ Μελέτιος μελέτησε μὲ πάθος καὶ τὴν κατέστησε βίωμά του, εἶναι πλήρως εὐεξήγητη ἡ πορεία καὶ δραστηριότητά του ὡς *ὄλετῆρος* τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ζηλῶσας λοιπὸν δόξαν μεταρρυθμιστοῦ καὶ ἀνατροπέως τῆς Τάξεως καὶ Παραδόσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, χάριν ἱκανοποιήσεως κοσμικῶν, πολιτικῶν, κοινωνικῶν καὶ φιλαιρετικῶν σκοπῶν, ὁ Μεταξάκης συνεκάλεσε τὸ λεγόμενον «Πανορθόδοξο Συνέδριον» στὴν Κωνσταντινούπολι ἀπὸ 10 Μαΐου ἕως 8 Ἰουνίου τοῦ 1923.

Ἡ στιγμὴ καὶ συγκυρία ἦταν ἐντελῶς *ἀκατάλληλη* γιὰ κάτι τέτοιο. Προηγήθηκε ἡ κατάρρευσις τοῦ Μικρασιατικοῦ μετώπου τὸ προηγούμενον μόνις ἔτος 1922 μὲ τὰ τραγικὰ ἐπακόλουθά του τοῦ ξερριζωμοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου ἀπὸ τὶς πατρογονικὲς του ἐστίες· ἐπικρατοῦσε πολιτικὸς διχασμὸς στὴν Ἑλλάδα

μέ ἐκκλησιαστικὲς συνέπειες· οἱ Πατριάρχαι τῆς Ανατολῆς ἐξ αἰτίας προβλημάτων μεταξύ τους διατελοῦσαν σὲ διάστασι· ἡ Ἐκκλησία στὴν Ρωσία ἐδιώκετο ἀπὸ τοὺς ἀθεϊστὲς· ἡ Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας ἦταν ἀποκομμένη τῆς κοινωνίας τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων ἐξ αἰτίας τοῦ ἐθνοφυλετισμοῦ κλπ. Ἄρα, οἱ συνθῆκες δὲν ἦσαν πρόσφορες, ἀλλὰ μᾶλλον ἐντελῶς ἀποτρεπτικὲς⁵¹.

Παρὰ ταῦτα, ὁ Μελέτιος Μεταξάκης ἦταν ἀποφασισμένος καὶ δὲν φαινόταν νὰ συγκρατῆται ἀπὸ τίποτε...

B3. Τὸ «Πανορθόδοξον Συνέδριον» τοῦ 1923

καὶ οἱ πικροὶ καρποὶ του

Ο ΜΕΛΕΤΙΟΣ δι' ἐπιστολῆς του ἀπὸ 3.2.1923, καλοῦσε ἀντιπροσώπους τῶν Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν γιὰ ἐμπεριστατωμένη μελέτη τοῦ **ἡμερολογιακοῦ θέματος** καὶ ἄλλων ζητημάτων πανορθόδοξου ἐνδιαφέροντος, τὰ ὅποια μάλιστα θεωροῦσε **ἐπείγοντα**. Κωνσταντινούπολις καὶ Ἀθήνα εἶχαν ἤδη δρομολογήσει τὴν Ἡμερολογιακὴ Καινοτομία καὶ ὁ Μελέτιος, γιὰ νὰ προωθήσῃ αὐτήν, ἐπικαλοῦνταν λόγους πρακτικὸς κοινωνικῆς διευκολύνσεως, **«ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐξυπηρέτησιν... τῆς παγχριστιανικῆς ἐνότητος πάντων τῶν ἐπικαλουμένων τῷ ὀνόματι Κυρίου ἑορταζόντων τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὴν Γέννησιν αὐτοῦ καὶ τὴν Ἀνάστασιν»**. Ἴδου καὶ πάλι ὁ σαφὴς καὶ ἀπροκάλυπτος πραγματικὸς οἰκουμενιστικὸς σκοπὸς καὶ προσανατολισμὸς! Ἐπίσης, γίνεται μνεῖα στὴν δῆθεν ἐξυπηρέτησι διὰ τῆς ἡμερολογιακῆς μεταρρυθμίσεως τῶν μεταναστῶν ἀπὸ Ὀρθόδοξα κράτη στὴν Εὐρώπη καὶ τὴν Ἀμερικὴ, γιὰ νὰ μὴ ζημιώνωνται δῆθεν «τὰ ὑλικά αὐτῶν συμφέροντα»⁵²!

Ὅμως, τὰ Πατριαρχεῖα Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων δὲν συμμετεῖχαν στὸ «Συνέδριον», παρὰ μόνον οἱ Ἐκκλησίες Κωνσταντινουπόλεως, Σερβίας, Ρουμανίας, Ἑλλάδος καὶ Κύπρου, καὶ μάλιστα οἱ δύο τελευταῖες ὄχι μὲ ἰδικούς τους ἀντιπροσώπους, ἀλλὰ μὲ «δοτὴ» ἐκπροσώπησι. Δύο δὲ Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας ἀπλῶς εὐρέθησαν στὴν Κωνσταντινούπολι, ἓνας ἀπὸ τοὺς ἐν Σερβίᾳ ἐδρεύοντες μετανάστες καὶ ἓνας ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ καὶ προσεκλήθησαν «αὐτεπαγγέλτως» ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, χωρὶς βεβαίως νὰ εἶναι πραγματικὰ ἀντιπρόσωποι τῆς ἐν διωγμῷ εὐρισκομένης Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Συνολικὰ συμμετεῖχαν⁵³ δέκα πρόσωπα τὸν ἀριθμὸν, ὑπὸ τὴν

προεδρία τοῦ Μελετίου, ἕξι ἀρχιερεῖς (τρεῖς τοῦ κλίματος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐκ τῶν ὁποίων γιά τοὺς δύο ἄδεται λόγος ἐπίσης περὶ τῆς μασωνικῆς τους ιδιότητος), ἕνας Ἀρχιμανδρίτης καὶ τρεῖς λαϊκοί (ἕνας καθηγητῆς θεολογίας, ἕνας γεροϋσιαστῆς καὶ ἕνας μηχανικός!).

Ἄρα λοιπὸν ὁ τίτλος του ὡς «Πανορθόδοξον» Συνεδρίου δὲν ἀνταποκρίνεται στὴν πραγματικότητα, ἔχων δὲ τοῦτο ὑπ' ὄψιν του ὁ Ὁμολογητῆς Ἱεράρχης πρώην Φλωρίνης Χρυσόστομος (Καβουρίδης), Ἠγέτης ἀπὸ τοῦ 1935 τοῦ Ἀκαινοτομήτου Πληρώματος τοῦ Πατρῖου Ἡμερολογίου ἐν Ἑλλάδι, διεπίστωνε ὅτι ὄντως «κακῶς ἀπεκλήθη πανορθόδοξον»⁵⁴, ἐνῶ δὲν ἦταν τέτοιο, ἀλλὰ καὶ δὲν ἔτυχε τοιαύτης ἀποδοχῆς, παρὰ μᾶλλον πανορθόδοξου ἀπορρίψεως!

Ἐπίσης, πρόβλημα συνιστᾶ καὶ ὁ τίτλος του ὡς «Συνεδρίου». Ἀρχικῶς μάλιστα ὁ Μελέτιος ὠμίλει καὶ ἔγραφε περὶ «Διορθόδοξου Ἐπιτροπῆς», ἐφ' ὅσον ἦταν κάτι πρωτάκουστο στὴν ἱστορία τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας ἕνα τέτοιο καινοφανὲς ὄργανο, τὸ ὁποῖο εἶχε σαφῶς ὡς πρότυπό του τὶς παν-αγγλικανικὲς συνελεύσεις, ἀλλὰ καὶ τὶς πολιτικὲς διασκέψεις⁵⁵, ὄργανα/σώματα ἰδιαίτερα ἀγαπητὰ στὸν Μεταξάκη. Ἡ μὲν ἀγάπη του ἐναντι τῶν Ἀγγλικανῶν ἦταν δεδομένη, ἡ δὲ ὑπεροχὴ ἐντὸς του τοῦ «πολιτικοῦ» ἐναντι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡγέτου, εἶχε ἤδη τονισθῆ δεόντως σὲ κείμενα τῆς ἐποχῆς ἅμα τῇ ἀποβιώσει του⁵⁶.

Σύμφωνα ὁμως μὲ τοὺς ἰ. Κανόνες καὶ τὴν Παράδοσι τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, τὰ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα τοπικῆς καὶ εὐρυτέρας σημασίας ἐπιλύονται ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον ἀπὸ Σύνοδο τῶν διαποικιμαίνοντων Ἐπισκόπων (βλ. λζ' Ἀποστολικόν, ε' τῆς Α' Οἰκουμενικῆς, ιθ' τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς καὶ στ' τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς). Τὰ δὲ λεγόμενα «Συνέδρια», «Συνελεύσεις», «Συμπόσια» κλπ., ἀποτελοῦν διαφορετικοῦ χαρακτῆρος συναθροίσεις, οἱ ὁποῖες δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποκαθιστοῦν τὸ Συνοδικὸ σύστημα διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας⁵⁷.

Ἀκόμη, πρέπει νὰ τονισθῆ ὅτι τὰ ὀλιγάριθμα μέλη τοῦ «Συνεδρίου», ἐφ' ὅσον δὲν εἶχαν οἱ Ἐκκλησίαις τὶς ὁποῖες ἀντιπροσώπευαν διαμορφωμένη ἀντίληψι καὶ Συνοδικὴ τοποθέτησι γιὰ τὰ περισσότερα ἢ καὶ γιὰ ὅλα ἐκ τῶν θεμάτων πού ἐτέθησαν εἰς αὐτό, οὐσιαστικὰ ἐξέφραζαν προσωπικὲς γνώμες αὐτῶν ἢ ἔστω τῶν Συνόδων τους, δὲν ἠδύναντο ὁμως νὰ ἀποφασίσουν γιὰ ὅλη τὴν Ἐκκλησίαν ἐπὶ κανονικῶν καὶ δογματικῶν θεμάτων.

Ἐπρόκειτο δηλαδή γιὰ ἰδιωτικὴ συνάντησι ὀλίγων ἀνθρώπων μὲ προσωπικὲς γνῶμες ἐπὶ διαφόρων θεμάτων καὶ οὐδὲν περισσό-
τερον. Δὲν ἀποτελοῦσαν πάντως Ἐπιτροπὴ ἢ πολὺ περισσότερο
Σύνοδο τῆς ὅλης Ἐκκλησίας⁵⁸!

Γιὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους, τὸ «Συνέδριον» ἦταν ἓνα **Ἀντι-
κανονικὸ** σῶμα, μία καινοφανὴς συνάθροισις, ἄνευ οὐδεμιᾶς
αὐθεντίας ἔναντι τῆς Συνειδήσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Πληρώ-
ματος Αὐτῆς.

Τὸ δὲ περιεχόμενον τῶν ἀποφάσεων ἢ ἔστω προτάσεων αὐτοῦ
ἦταν ἐντελῶς ἀντίθετο πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τῶν Ἱερῶν
Κανόνων καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας,
πρᾶγμα ποῦ καθιστᾷ τὸ «Συνέδριον» τῷ ὄντι **«Ἄντορθόδοξον»**,
κατὰ τὸν Κασσανδρείας Εἰρηναῖο⁵⁹.

Ἡ τεθεῖσα θεματολογία εἰς αὐτὸ ἔδειχνε καθαρὰ τὸ νεωτερι-
στικὸ πνεῦμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐνεφορεῖτο, καὶ τὴν διάθεσι **προσαρ-
μογῆς** τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στὶς «ἀπαιτήσεις» τοῦ κόσμου:
μεταρρύθμισις τοῦ Ἡμερολογίου καὶ τοῦ Πασχαλίου· μετάθεσις
ἑορτασμοῦ Ἁγίων τὴν Κυριακὴ ἡμέρα· περιορισμὸς κωλυμάτων
γάμου· γάμος Κληρικῶν (δυνατότης ἐγγάμων ἐπισκόπων, δεύ-
τερος γάμος τῶν ἐν χρεΐᾳ διατελούντων πρεσβυτέρων καὶ δια-
κόνων καὶ ἐπίσης δικαίωμα γάμου αὐτῶν μετὰ τὴν χειροτονία)
συντόμευσις τῆς θείας Λατρείας· ἐλάφρυνσις καὶ περικοπὴ τῶν
νηστειῶν· συγκρότησις Πανορθόδοξων Συνόδων.

Τὸ «Συνέδριον» εἶχε ἕνδεκα Συνεδρίες ἀπὸ 10ης Μαΐου ἕως 8ης
Ἰουνίου, τὴν δὲ 5ῃ καὶ 6ῃ Ἰουνίου ἐξέδωσε ἑπτὰ ἀποφάσεις, οἱ ὁποῖ-
ες ὑπεγράφησαν ἀπὸ ὀκτῶ ἢ ἑννέα ἀντιπροσώπων (ὁ Ἀρχιεπί-
σκοπος Κισνοβίου Ἀναστάσιος τῆς Ρωσικῆς Διασπορᾶς εἶχε ἀπο-
χωρήσει), πλήρεις ἀντορθοδοξίας καὶ ἀντι-παραδοσιακότητος,
ἐκτὸς ἴσως ἀπὸ τὴν ἐβδόμη καὶ τελευταία, περὶ ἐκφράσεως συμ-
παθείας στὸν διωκόμενον Πατριάρχην τῆς Ρωσίας Τύχωνα⁶⁰. ὅλα δὲ
τὰ προαναφερθέντα θέματα ὑπερψηφίσθησαν, κατὰ παράβασιν
βεβαίως τῶν Ἱ. Κανόνων καὶ τῆς Παραδόσεως καὶ Πράξεως τῆς
Ἐκκλησίας.

Εἰδικῶς ὡς πρὸς τὸ *Ἡμερολογιακὸ*, τὸ ὁποῖο μᾶς ἐνδιαφέρει
περισσότερο, ἤδη ἀπὸ τὴν πρώτη Συνεδρία, ὁ Μελέτιος τὸ ἔχαρα-
κτήρησε ὡς **«προέχον»** καὶ ὡς **«ζωτικόν»**, μὲ βασικὸ σκεπτικὸ τὴν
διευκόλυνσι τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τῶν πιστῶν. Προέβη δὲ στὴν πα-
ρατήρησι, ὅτι ἡ μονομερὴς ἀπόφασις ἀλλαγῆς τοῦ Ἡμερολογίου
μιᾶς «Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας», ἦτοι τῶν Παπικῶν τὸν ΙΣΤ΄ αἰῶνα,

ἐπέφερε διάσπασι ἐορτολογικῇ καὶ ἐξέφρασε τὴν πεποίθησι, ὅτι «ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς ἐκ νέου ἀποκαταστάσεως τῆς ἐνότητος τῶν χριστιανῶν τοῦλάχιστον ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ»⁶¹. Ἡ λογικὴ τοῦ Μελετίου εἶναι παράδοξι καὶ πάντως τελείως ἀντορθόδοξο, ἀλλὰ ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι ἀντιμετώπιζε τὸ θέμα «ὡς μέλος τῆς παγχριστιανικῆς ἀδελφότητος»⁶². Ὅποιοι λοιπὸν θεωρεῖ ἀσφυγκτικὰ τὰ ὁμολογιακὰ ὅρια τῆς Ὁρθοδοξίας, τὰ ὅποια ταυτίζοντα μὲ τὰ χαρισματικὰ ὅρια τῆς Ἐκκλησίας, καὶ αἰσθάνεται μέλος τῆς «παγχριστιανικῆς ἀδελφότητος», εἶναι δηλαδὴ Οἰκουμενιστῆς, ἀσπάζεται τὴν Μελέτιο θεώρησι, ὅτι ἡ Ρώμη μὲν ἐκαινοτόμησε μονομερῶς ὡς πρὸς τὸ Ἡμερολόγιο, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἀποκατάστασι τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν στὸ Ἡμερολογιακὸ θέμα, θὰ πρέπει καὶ οἱ ὑπόλοιποι Χριστιανοὶ νὰ ἀκολουθήσουν τὸ παράδειγμά της, δηλ. νὰ καινοτομήσουν καὶ αὐτοί! Ὅμως, εἶναι προφανέστατον, ὅτι αὐτὸ δὲν συνιστᾶ «ἀποκατάστασι» ἀληθινῆς Ἐνότητος, ἀλλὰ ἔκπτωσι ἀπὸ αὐτῆν.

Ὁ θεωρούμενος ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μητροπολίτης Δυρραχίου Ἰάκωβος, κατέθεσε ἕτοιμη πρότασι αὐτῆς γιὰ διαρρῦθμισι τοῦ Ἡμερολογίου, μὲ ἀπάλειψι 13 ἡμερῶν ἀπὸ τὸ Ἰουλιανό, χωρὶς μεταβολὴ τοῦ Πασχαλίου, μὲ τὴν διευκρίνισι, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἕτοιμη νὰ ἀποδεχθῆ ἀκόμη καὶ νέα λύσι γιὰ τὸν ἐορτασμὸ τοῦ Πάσχα, ἀρκεῖ αὐτὴ νὰ εἶναι σύμφωνη πρὸς τὴν συνοδικὴ ἀπόφασι καὶ τοὺς Κανόνες καὶ τὴν Παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας⁶³. Αὐτὴ ἦταν οὐσιαστικὰ ἡ πρότασις καὶ τοῦ θεωρητικοῦ τῆς ἡμερολογιακῆς ἀλλαγῆς μητροπολίτου Βιζύης Ἀνθίμου, τὴν ὅποια προώθησε ὁ τότε νεωστὶ τοποθετηθεὶς ὡς μητροπολίτης Ἀθηνῶν Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, ὁ καὶ μεταρρυθμιστῆς τοῦ Ἡμερολογίου στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τὸ 1924⁶⁴.

Γιὰ τὴν μελέτη τοῦ Ἡμερολογιακοῦ συνεστήθησαν ὑπὸ τοῦ «Πανορθοδόξου Συνεδρίου» τρεῖς Ὑποεπιτροπές, γιὰ τὴν ἐξέτασι του ἀπὸ ἔποψι δογματοκανονικῆ, πρακτικῆ καὶ ἐπιστημονικῆ⁶⁵.

Ἡ πρώτη δὲν βρῆκε κάτι τὸ ἐπιλήψιμο στὴν μεταρρῦθμισι καὶ θεώρησε ὅτι πρέπει νὰ ἐπαναφερθῆ ἡ Ἰσημερία χρονικῶς στὴν 21η Μαρτίου, ὅπως δῆθεν τὴν ὥρισε ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἐξέφρασε δὲ ὑποστήριξι στὸ ἐνδεχόμενον μονιμοποιήσεως τῆς ἡμέρας τοῦ Πάσχα. Τὸ πόσο λανθασμένα καὶ ἀντιφατικὰ εἶναι αὐτά, δὲν εἶναι σχεδὸν ἀνάγκη νὰ τονίσουμε! Ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ὥρισε τὴν Ἰσημερίαν τοῦ Μαρτίου ὄχι φυσικῶς, ἀλλὰ

θετῶς⁶⁶, γιὰ νὰ ἀποφευχθῆ ἀκριβῶς ἡ ἐξάρτησις ἀπὸ τὴν ἀστρονομία καὶ γιὰ νὰ τηροῦνται πάντοτε οἱ «διορισμοὶ» τοῦ Πάσχα ἀπαρασάλευτα. Ἡ δὲ πρότασις γιὰ μονιμοποίησι τῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα, ἀποτελεῖ ἀπροκάλυπτη προδοσία τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐπ’ αὐτοῦ καὶ ἀνατροπὴ ὅλης τῆς λειτουργικῆς ζωῆς καὶ πράξεως τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ δευτέρα Ὑποεπιτροπή, ἡ πρακτικὴ, πρότεινε τρόπο ἐφαρμογῆς τῆς ἡμερολογιακῆς μεταβολῆς, ὡς ἐπίσης καὶ τῆς ἀναλόγου προσαρμογῆς καὶ τοῦ Πασχαλίου «διὰ λόγους ἐνότητος τῶν Ὁρθοδόξων, πρακτικῆς ὠφελείας αὐτῶν, σκοπιμότητος καὶ καλῆς ἐντυπώσεως»⁶⁷. Εἶναι ἀπίστευτο, τὸ ὅτι ἡ κατάλυσις τῆς ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἐνότητος τῶν Ὁρθοδόξων, γράφεται ὅτι ὑπηρετεῖ ἀκριβῶς τὴν ἐνότητα! Ὅμως, ποιά ἐνότητα;...

Ἡ δὲ τρίτη Ὑποεπιτροπή, ἡ ἐπιστημονικὴ, ἀσχολήθηκε μὲ τὰ σχέδια νέων προτεινομένων ἡμερολογίων, τῶν καθηγητῶν Μιλάνκοβιτς (Σέρβου) καὶ Δραγγίτς (Ρουμάνου), τοποθετηθεῖσα ὑπὲρ σταδιακῆς υἰοθετήσεώς τους. Εἶναι χαρακτηριστικό, ὅτι τὸ ἡμερολόγιο τοῦ Δραγγίτς ἦταν τελειότερο ἐπιστημονικῶς ἀπὸ τοῦ Μιλάνκοβιτς, τὸ ὁποῖο προέβαινε ἀπλῶς σὲ μικρὴ τροποποίησι τοῦ Γρηγοριανοῦ, ἀλλὰ δὲν εἰσῆχθη ἄμεσα ἐκεῖνο, διότι ἀπλούστατα δὲν βοηθοῦσε στὸν σκοπὸ τῆς ἐπιθυμητῆς ἀλλαγῆς, **ποῦ δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸν συνεορτασμὸ μὲ τοὺς ἑτεροδόξους⁶⁸!**

Τὸ ὅτι τὸ «Συνέδριον» εἶχε σαφῶς Οἰκουμενιστικὴ προοπτικὴ καὶ τὰ τοῦ Ἡμερολογίου ἦσαν προσυνηνομημένα καὶ προειλημμένα, ἀποδεικνύεται πασιφανῶς καὶ ἀπὸ τὴν δῆθεν τυχαία (!) παρουσία καὶ συμμετοχὴ σὲ αὐτό, κατὰ τὴν πέμπτη Συνεδρία του, τοῦ Ἀγγλικανοῦ ἐπισκόπου τέως Ὁξφόρδης Γκόρ, μεθ’ ἐνὸς κληρικοῦ, ὁ ὁποῖος παρεκάθησε ἐπίσημα ἐκ δεξιῶν τοῦ Μελετίου, ἐνημερώθηκε γιὰ τὴν προώθησι τῆς ἡμερολογιακῆς καινοτομίας καὶ θεώρησε τὸν συνεορτασμὸ διὰ τῆς ἀποδοχῆς κοινῶς ἡμερολογίου ὡς **βῆμα ἐνώσεως καὶ ὡς αἰτία μεγάλης πνευματικῆς εὐχαριστήσεως τῶν ἑτεροδόξων τῆς Δύσεως⁶⁹.**

Τὸ «Συνέδριον» ἂν καὶ ἔλαβε τηλεγράφημα ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων νὰ μὴ προβῆ σὲ μεταβολὴ τοῦ ἡμερολογίου, ἀπεφάσισε τελικὰ νὰ **ἄρῃ τὴν διαφορὰ θρησκευτικοῦ καὶ πολιτικοῦ ἡμερολογίου, ὡς «ἀνάγκην ἀναπόφευκτον»,** ἐφ’ ὅσον δὲν ἔβλεπε κανένα κώλυμα πρὸς τοῦτο, διὰ τῆς δῆθεν διορθώσεως τοῦ Ἰουλιανοῦ καὶ ὄχι τῆς ἀποδοχῆς τοῦ Γρηγοριανοῦ. Ἀλλὰ τὸ

χαρακτηρισθὲν ὡς «νέον Ἰουλιανόν», τὸ ὁποῖον θεωρήθηκε ὡς ἀκριβέστερον τοῦ Γρηγοριανοῦ κατὰ 24'' ἢ 26'' (!), θὰ συμπίπτῃ χρονικῶς μὲ τὸ Παπικὸ ἕως τὸ ἔτος 2800 καὶ κατόπιν θὰ ἔχουν πλέον διαφορά μιᾶς ἡμέρας⁷⁰!!... Ἄρα γε, δὲν πρόκειται γιὰ ἔμπαιγμό;...

Οἱ τοῦ «Συνεδρίου», κοπτόμενοι δῆθεν γιὰ τὴν παγχριστιανικὴ ἐνότητα στὸ ἡμερολογιακὸ θέμα, διαισθάνονταν ὅτι ἡ προτεινομένη Ἡμερολογιακὴ Καινοτομία δὲν θὰ γινόταν εὐκόλα καὶ εὐχάριστα δεκτὴ ἀπὸ ὅλες τὶς Τοπικὲς Ἐκκλησίες· ἤδη τὸ τηλεγράφημα ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα ἐδήλωνε ρητῶς ὅτι δὲν πρόκειται τὸ ἐκεῖ Πατριαρχεῖο νὰ προβῆ σὲ ἀλλαγὴ Ἡμερολογίου ἐν ὄψει τοῦ ἐπικρατοῦντος στοὺς Ἁγίους Τόπους καθεστῶτος σχέσεων μὲ τοὺς ἑτεροδόξους. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ «Συνέδριον» ἐφρόντισε νὰ καταστήσῃ σαφές, ὅτι ἂν κάποιες Τοπικὲς Ἐκκλησίες δὲν ἀποδεχθοῦν τὴν Μεταρρύθμισι, τοῦτο νὰ μὴ ἐπιφέρῃ κάποια ρῆξι στὶς σχέσεις μὲ ὅσες ἀποδεχθοῦν αὐτήν⁷¹. Ἄρα, ἡ ἑορτολογικὴ διαίρεσις τῶν Ὁρθοδόξων ἦταν ἀναμενομένη καὶ ἀπλῶς κρίθηκε ἀναγκαῖο νὰ «καλυφθοῦν τὰ νῶτα» τῶν Καινοτόμων, γιὰ τὴν ἀποφυγὴ ἐπισημοῦ κηρύξεως τῶν ὡς σχισματικῶν ἀπὸ ὅσους θὰ παρέμεναν ἐδραῖοι στὴν Παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ «Συνέδριον» λοιπὸν ἀπεφάσισε τὴν μεταρρύθμισι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου καὶ ἀποδέχθηκε ὁ καθορισμὸς τῆς πασχαλινῆς πανσελήνου (Φάσκα) νὰ γίνεταί βάσει ἀστρονομικῶν ὑπολογισμῶν. Ἡ δὲ Καινοτομία αὕτη θεωρήθηκε προσωρινή, ἐφ' ὅσον ἐκφράσθηκε διάθεσις καὶ γιὰ ἀποδοχὴ ἐτέρου-τελειότερου ἡμερολογίου σὲ μία μεταγενέστερη τροποποίησί του, μὲ τὴν ἀπαραίτητη βεβαίως οἰκουμενιστικὴ συμφωνία «ὅλων τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν».

Ἀκόμη, τέθηκε ὑπὲρ μονιμοποιήσεως τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, καθοριζομένης «δι' ἐπιστημονικῆς μεθόδου», ὥστε αὕτη νὰ ἀντιστοιχῇ δῆθεν «πρὸς τὴν πραγματικὴν Κυριακὴν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου»⁷².

Τὸ «Συνέδριον» προχώρησε, ὅπως ἀναφέραμε, σὲ εὐρύτερες μεταρρυθμίσεις: ἀπεφάσισε ἀντικανονικῶς τὸν γάμο τῶν ἱερέων καὶ τῶν διακόνων ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν χειροτονία τους, ἐπέτρεψε τὴν σύναψι δευτέρου γάμου στοὺς ἐν χηρείᾳ διατελοῦντας ἐξ αὐτῶν, δέχθηκε τὴν κουρὰ τῆς κόμης τους καὶ τὴν ἔνδυσί τους σύμφωνα μὲ τοὺς λαϊκοὺς, δηλαδὴ τὴν ἀποβολὴ τοῦ τιμημένου ράσου, ἐλάττωσε τὸ ὄριον ἡλικίας γιὰ τὴν χειροτονία διακόνων

καὶ ἱερέων, δέχθηκε τὴν ὑποχρεωτικὴν τήρησι τῆς Μοναχικῆς Κουρᾶς μόνον ἂν ἔγινε μετὰ τὸ 25ο ἔτος, ἐπέτρεψε τὴν μετὰ-θεσι Ἑορτῶν καθημερινῶν στὴν Κυριακὴ ἡμέρα, δέχθηκε τὴν συντόμευσι τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ τὴν ἐλάφρυνσι καὶ ἐλάττωσι τῶν νηστειῶν, περιώρισε τὰ κωλύματα γάμου καὶ δέχθηκε τὴν συμμετοχὴ ἑτεροδόξων σὲ Πανορθόδοξο Σύνοδο⁷³.

Ὅπως ἀντιλαμβανόμεθα, ἐνὸς κακοῦ δοθέντος, μύρια ἔπονται!

Ὅρθα τονίσθηκε μὲ ρητορικὴ διάθεσι, ὅτι «τὸ *“Πανορθόδοξον Συνέδριον”* Κωνσταντινουπόλεως ἀπετέλεσε τὸ πρῶτον μοιραῖον *“ἄνοιγμα”* εἰς τὰ τεῖχη τῆς Ὀρθοδοξίας. Δι’ αὐτοῦ εἰσηλθεν ἤδη ὁ *“Δούρειος Ἴππος”* τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ ἀπὸ τὴν κοιλίαν του ἐξέρχονται οἱ ποικιλῶννοι ψευδοπροφήται τοῦ Βάαλ καὶ κατακρημνίζουσι τὰ ἱερά τῆς Ὀρθοδοξίας, διὰ νὰ κτίσουν, ἀπὸ τὰ ἐρείπιά της, τοὺς βωμοὺς καὶ τὰ ἀλτάρια τῆς Αἰρέσεως καὶ τῆς Πλάνης»⁷⁴.

Εἶναι ἀξιοσημείωτον, ὅτι ὀλίγες μόλις ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὴν λῆξι τοῦ «Συνεδρίου», τὴν 1η Ἰουνίου 1923, ὁμάδα ἐξεγερμένων λαϊκῶν εἰσώρμισε ἐντὸς τοῦ Πατριαρχείου καὶ ἐπιτέθηκε κατὰ τοῦ Μελετίου ὥστε νὰ τὸν ἐξαναγκάσῃ σὲ φυγὴ, γιὰ πολιτικούς κυρίως λόγους καὶ ἴσως καὶ γιὰ τὶς Καινοτομίες του· ὅποτε, ὁ Μελέτιος δύο μόλις ἡμέρες μετὰ τὴν λῆξι τοῦ «Συνεδρίου» του, στίς 10 Ἰουνίου, ἀπομακρύνθηκε ἐσπευσμένα ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι καὶ δὲν ξαναεπέστρεψε, ὑποβαλὼν καὶ τυπικῶς τὴν παραίτησί του ὀλίγους μῆνες ἀργότερα⁷⁵.

Τελικὰ ὅμως, ὁ πολυπράγμων Μελέτιος ἐξελέγη τὸ 1926 πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, τὸ 1930 παρίστατο στὸ Συνέδριον τοῦ Λάμπεθ τῶν ἀγαπητῶν του Ἀγγλικανῶν, ἀπεβίωσε δὲ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1935. Οἱ ὅποιες προσφορὲς καὶ δράσεις του σὲ θέματα ὀργανωτικά, διοικητικά, ἐκπαιδευτικά, προνοιακὰ καὶ κοινωνικο-πολιτικά, δὲν ἀντισταθμίζονται μὲ τὴν μέγιστη ζημία, τὴν ὁποίαν προκάλεσε στὴν Ἐκκλησίᾳ, ἐφ’ ὅσον *«ἐνόσει περὶ τὴν Ὀρθόδοξον Πίστιν»*⁷⁶ καὶ αὐτὴ ἡ νόσος ἦταν πρὸς θάνατον.

Βάσει τῶν ἐκνόμων ἀποφάσεων τοῦ «Συνεδρίου» τοῦ 1923, ὀλίγες μόνον Τοπικὲς Ἐκκλησίες προχώρησαν στὴν ἐφαρμογὴ τῆς Ἡμερολογιακῆς Καινοτομίας, χωρὶς νὰ θίξουν τὸ Πασχάλιον, ὥστε



νά συνεορτάζουν τις ἀκίνητες ἑορτὲς μὲ τοὺς ἑτεροδόξους, ἀλλὰ τις κινήτεις βάσει τοῦ «λανθασμένου» κατ' αὐτοὺς Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου. Δραστηριότης γιὰ τὴν ἐπίτευξι Κοινοῦ Πασχαλίου σημειώνεται ἐδῶ καὶ δεκαετίες ἐντὸς τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, μὲ τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν καὶ τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν. Μόνον ἡ αὐτόνομη ὀρθόδοξη ἐκκλησία τῆς Φινλανδίας ἔχει υἱοθετήσῃ καὶ τὸ Δυτικὸ Πασχάλιο, κάτι τὸ ὁποῖο ἔκανε πρόσφατα καὶ ἡ ὑπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι αὐτόνομη ὀρθόδοξη ἐκκλησία τῆς Ἑσθονίας, καὶ ἔτσι παρατηρεῖται τὸ ἰλαροτραγικὸ φαινόμενο **διαίρεσεως τῶν ὀρθοδόξων στὰ τρία**, ἐν ὀνόματι τῆς ἐνώσεως μὲ τοὺς ἑτεροδόξους, κάτι τὸ ὄντως πρωτοφανὲς στὰ Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά! Στὴν πρᾶξι, οἱ Νεοημερολογῖται συρράφουν μὲ ἐντελῶς ἀδέξιο τρόπο τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Ἡμερολόγιο (γιὰ τὸ Πασχάλιο) μὲ τὸ δῆθεν Νεο-ιουλιανὸν τους (γιὰ τὶς ἀκίνητες ἑορτὲς), χρησιμοποιοῦντες καὶ τὰ δύο ταυτοχρόνως καὶ προσθέτοντες σύγχυσι στὴν λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας⁷⁷, ἀνεχόμενοι παράλληλα καὶ τοὺς Νεοπασχαλίτες Φινλανδοὺς καὶ Ἑσθονοὺς!...

Ἴδου ὁ πικρότατος καρπὸς τῆς Ἡμερολογιακῆς Καινοτομίας, τὸν ὁποῖον δὲν θὰ παύουμε νὰ στηλιτεύουμε: **ἡ διάσπασις ἐντὸς αὐτῆς ταύτης τῆς Ὀρθοδοξίας, χάριν τοῦ δῆθεν ἐπιστημονισμοῦ καὶ μάλιστα τοῦ συνεορτασμοῦ καὶ τῆς προσεγγίσεως μὲ τοὺς ἑτεροδόξους!**

B4. Ἡ Ἀντίδρασις κατὰ τοῦ «Συνεδρίου» τοῦ 1923

Οἱ ἄφρονες Καινοτόμοι εἶχαν μὲν προβλέψει τὴν πιθανὴν μὴ ἀποδοχὴν τῆς Ἡμερολογιακῆς Καινοτομίας ἀπὸ κάποιες Τοπικὲς Ἐκκλησίαις, ὅμως συνεπαρμένοι ἀπὸ τὸν οἴστρο τῆς «ἀγάπης» τους γιὰ τοὺς ἑτεροδόξους, δὲν ὑπολόγισαν τὴν δυναμικὴν ἀντίδρασι τῶν Ὀρθοδόξων ἐντὸς ἐκείνων τῶν Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, οἱ ὁποῖαι θὰ ἀποτολμοῦσαν νὰ ἐφαρμόσουν τὴν Καινοτομίαν, καίτοι ἐβεβαίωσαν ὅτι θὰ ἐφρόντιζαν νὰ μὴ προκληθοῦν ἀντιδράσεις! Ἐκτὸς καὶ ἂν ὁ ἄνομος στόχος τους ἦταν καὶ αὐτός: νὰ ἴδουν τοὺς Ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς ἐντὸς τῆς ἰδίας πατριδος, τῆς ἰδίας πόλεως, τῆς ἰδίας οἰκογενείας, νὰ διαιροῦνται πικρῶς καὶ νὰ ἀλληλοσπαράσσωνται οἰκτρῶς, πρὸς χαρὰν τοῦ διαβόλου καὶ πρὸς ἰκανοποίησιν τῶν ἐχθρῶν τοῦ Θεοῦ, τῆς ἐνότητος καὶ τῆς προόδου!

Ἡ συνήθης δικαιολογία τῶν Καινοτόμων, εἶναι ὅτι τὸ Ἡμερολογιακὸν δὲν εἶναι θέμα δογματικὸν καὶ δὲν θὰ ἔπρεπε ἢ εἰσαγωγῇ

του Νέου Ἡμερολογίου νὰ προκαλέσῃ ἀντίδρασι καὶ διαίρεσι, ὡς παράγωγα ἀγνοίας καὶ φανατισμοῦ. Ὅσοι διακρατοῦμε, χάριτι Θεοῦ, τὴν Παράδοσι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου ἀκαινοτόμητη καὶ ἀντιτασσόμεθα στὴν Αἴρεσι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἡ ὁποία προκάλεσε τὴν Καινοτομία, ἀποκρινόμεθα μὲ τοὺς λόγους τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ: **«ἢ γὰρ κατὰ μικρὸν τῶν παραδεδομένων ἀφαίρεσις, ὡς ἐξ οἰκοδομῆς λίθων, θάττον ἅπασαν τὴν οἰκοδομὴν καταρρήγνυσιν»^{78!}** Δηλώνουμε λοιπὸν, ὅτι θὰ ἀγωνισθοῦμε ἕως θανάτου γιὰ τὸ θεῖο Οἰκοδόμημα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ δὲν θὰ ἀλλοιώσουμε οὔτε θὰ «κολοβώσουμε» τὸν θεῖο Θεσαυρό, ἐπειδὴ τὸ ἀποφασίζουσι καὶ διατάσσουσι πρόσωπα, τὰ ὁποῖα καυχῶνται ἴσως γιὰ τὰ ἀξιώματα καὶ τὴν κατὰ κόσμον δύναμί τους, ἀλλὰ στεροῦνται τῆς θείας εὐλογίας καὶ αὐθεντίας, ἐφ' ὅσον δὲν περιπατοῦν κατὰ τὴν Παράδοσιν τῶν Πατέρων!

Ἦδη ἀμέσως μετὰ τὸ «Συνέδριον» τοῦ 1923 ἠγέρθησαν σφοδρὲς ἀντιδράσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ πρωτίστως ἀπὸ τοὺς Πατριάρχας τῆς Ἀνατολῆς. Οἱ λοιπὲς Τοπικὲς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίαι ἐξέφρασαν σκεπτικισμὸ καὶ μόνον ἡ ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας ἀπεδέχθη τὸ «Συνέδριον» εὐμενῶς⁷⁹.

Ὁ Μητροπολίτης Κασσανδρείας Εἰρηναῖος, ἔγραφε τὸ 1929, ὅτι ὁ Μελέτιος Μεταξάκης, **«ἱκανοποιῶν ἀμαρτωλὰς θελήσεις καὶ ἰδιοτελεῖς ἐπιθυμίας ἀλλοδόξων ἐκκλησιῶν καὶ μυστικῶν ἐταιρειῶν»** ἐνήργησε ἀντικανονικῶς καὶ ὀλεθρίως γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Μέσω τοῦ «Συνεδρίου» τοῦ κατεπάτησε τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες καὶ ἐπέφερε διαίρεσι τῶν Ὁρθοδόξων. Διότι, ἀκύρωσε ἀναρμοδίως καὶ ἀυθαιρέτως τὶς ἀποφάσεις τῶν Πανορθοδόξων Συνόδων τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Ἡμερολογίου καὶ Πασχαλίου καὶ οὐσιαστικὰ **«διάπλαρα ἤνοιξε τὰς πύλας πρὸς πάντα νεωτερισμόν»⁸⁰**.

Ὁ Μητροπολίτης Κιέβου Ἀντώνιος, Πρωθιεράρχης τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Διασποράς, θεώρησε τὴν μεταρρυθμισί τοῦ Ἡμερολογίου **ἀπαράδεκτη**, ὡς **ἀντιφάσκουσα** στοὺς Ἱεροὺς Κανόνες καὶ τὴν ἀρχαιοπαράδοτη ἐκκλησιαστικὴ πρᾶξι, τὴν δὲ μεταβολὴν χαρακτήρισε **ἐπικίνδυνη** καὶ **ἄκαιρη** καὶ ἐπίσης διείδε παπικὸ καὶ μασωνικὸ ἐπηρθεασμὸ⁸¹.

Ὁ ἐπιφανὴς σέρβος Ἱεράρχης καὶ ἐσχάτως Διακηρυχθεὶς Νικόλαος Βελιμίροβιτς, κατεφέρθη τὸ 1930 κατὰ τοῦ «Συνεδρίου» τοῦ 1923, θεωρήσας ὅτι ἐδημιούργησε **«εἶδος τι σχίσματος»⁸²**.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης Μαξίμοβιτς, Ἀρχιεπίσκοπος Σαγγάης καὶ Σαν

Φραντσίσκο, ὁ σύγχρονος Θαυματουργός, διεκήρυσσε σὲ Ἀναφορά του στὴν Σύνοδο τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας τῆς Διασπορᾶς τὸ 1938, ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ «Συνεδρίου» τοῦ Μελετίου Μεταξάκη γιὰ υἰοθέτησι τοῦ Νέου Ἡμερολογίου, «εἰσήγαγεν ἓνα ἀπαίσιον σχίσμα μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν... (Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον) ἔχον ἀπωλέσει τὴν σημασίαν του ὡς στύλου τῆς ἀληθείας, καὶ ἔχον κατασταθῆ πηγὴ διαιρέσεως, ταυτοχρόνως δὲ διακατεχόμενον ὑπὸ μιᾶς ὑπερμέτρου ἀγάπης διὰ δύναμιν, ἀντιπροσωπεύει ἓνα ἐλεεινὸν θέαμα...»⁸³.

Ὁ δὲ Ἅγιος Μητροπολίτης Φιλάρετος, ἐπίσης Πρωθιεράρχης τῆς τότε ὁμολογητρίας Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Διασπορᾶς, ἔγραφε χαρακτηριστικὰ τὸ 1972 τὰ ἑξῆς:

«Ἡ Καινοτομία τοῦ Νέου Ἡμερολογίου ἐπροξένησε σχίσμα εἰς ὅλας τὰς Τοπικὰς Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι τὴν υἰοθέτησαν. Οὕτως, ἡ Ἑλλάς, ἡ Κύπρος, ἡ Ρουμανία καὶ τῶρα ἡ Βουλγαρία ἐγεύθησαν τὸν καρπὸν τῆς παρακοῆς. Εἶναι θλιβερὸν ὅτι ὁ Ὁρθόδοξος λαὸς τῶν προαναφερθεισῶν Ἐκκλησιῶν δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐγερθῆ σύσσωμος καὶ ὡς μέγα κῦμα νὰ ὑπερισχύσῃ καὶ καταστείλῃ τὴν παλίρροιαν τῶν Καινοτομιῶν... Ἡ ἡμετέρα Ρωσικὴ Ἐκκλησία ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ μακαρίας μνήμης τότε Ἀρχιεπισκόπου καὶ κατόπιν Μητροπολίτου καὶ Πρωθιεράρχου τῆς ἡμετέρας Συνόδου κ. Ἀναστασίου, ἐντόνως καὶ ἀποφασιστικῶς διεμαρτυρήθη κατὰ τῶν Καινοτομιῶν τοῦ Νέου Ἡμερολογίου καὶ ἄλλων νεωτερισμῶν τοῦ θλιβερᾶς μνήμης πατριάρχου Μελετίου Μεταξάκη εἰς τὴν συνάθροισιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸ 1923, ἡ ὁποία ἐσφαλμένως ἀναφέρεται ὡς Πανορθόδοξος, ἐφ' ὅσον τὰ Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς καὶ τινες Ἐκκλησίαι δὲν ἀντεπροσωπεύθησαν. Οἱ περισσότεροι δὲ Ἱεράρχαι τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἠρνήθησαν νὰ παρευρεθοῦν, διαμαρτυρόμενοι οὕτω διὰ τὴν ἀντικανονικότητα τῆς βεβιασμένης πολιτικῆς ἀναδείξεως τοῦ Μελετίου ὡς Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου»⁸⁴.

Οἱ δὲ ἀκόλουθοι τοῦ Πατρῴου Ἡμερολογίου στὴν Ἑλλάδα ἀπεκάλεσαν ἐξ ἀρχῆς, ὅλως δικαίως, τὸ «Συνέδριον» τοῦ 1923 «ἀντροθόδοξον», «κακόδοξον», «ληστρικόν», «ἄνομον», «ἀποστατικόν»⁸⁵ κλπ., διότι ἀπετέλεσε τὴν ἀπαρχὴν μυρίων δεινῶν γιὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἐδῶ καὶ 90 χρόνια...

B5. Σύγκρισις τῆς Συνόδου τῆς Ὁρθοδοξίας τοῦ 843 καὶ τοῦ «Συνεδρίου» τῆς Συμφορᾶς τοῦ 1923

ΑΝ θὰ προβαίναμε σὲ μία σύγκρισιν τῆς Συνόδου τῆς Ὁρθοδοξίας τοῦ 843 καὶ τοῦ «Συνεδρίου» τῆς Συμφορᾶς τοῦ 1923, θὰ λέγαμε ἐπιγραμματικὰ τὰ ἑξῆς:

- Ἐκεῖ (843) ἡ παρέμβασις τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας ἦταν βοηθητικὴ καὶ εὐεργετικὴ, ἐδῶ (1923) ἦταν βλαβερὴ καὶ ἀνεπίτρεπτη·
- ἐκεῖ εἴχαμε ἄγιες μορφές, ριζωμένες στὴν Παράδοσιν, μὲ προεξάρχοντα τὸν Ἅγιον Μεθόδιο τὸν Ὁμολογητὴ, ἐδῶ εἴχαμε μυστηριώδη πρόσωπα, ξεκομμένα ἀπὸ τὴν Παράδοσιν, μὲ προεξάρχοντα τὸν μασῶνο Μελέτιο Μεταξάκη·
- ἐκεῖ εἴχαμε πραγματικὴ καὶ ἁγία Σύνοδος, ἐδῶ εἴχαμε καινοφανές, ἀμφίβολο καὶ κακόδοξο «Συνέδριον»·
- ἐκεῖ εἴχαμε ὁδηγὸ τὴν ἱερά Παράδοσιν καὶ τοὺς Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας, ἐδῶ εἴχαμε ὑπὸ διωγμὸν τὴν ἱερά Παράδοσιν καὶ καταπάτησιν τῶν ἱερῶν Κανόνων·
- ἐκεῖ εἴχαμε ἐκβολὴ καὶ καταδίκη τῶν αἰρετικῶν, ἐδῶ εἴχαμε προσέγγισιν καὶ ὑποδοχὴ τῶν αἰρετικῶν·
- ἐκεῖ εἴχαμε ἐπιβεβαίωσιν καὶ διακήρυξιν τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, ἐδῶ εἴχαμε νόθευσιν καὶ προσβολὴν τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως·
- ἐκεῖ εἴχαμε εἰρήνευσιν καὶ ἔνωσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἐδῶ εἴχαμε ταραχὴν καὶ διαίρεσιν τῆς Ἐκκλησίας·
- τέλος, ἐκεῖ εἴχαμε τὸν Θρίαμβον τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐδῶ εἴχαμε τὴν ἀπαρχὴν τῆς Ἀποστασίας ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξία!...

B6. Ἐπιλογικὰ συμπεράσματα

Η ΕΛΠΙΔΑ ΜΑΣ καὶ ὁ ἀγώνας μας, κατόπιν πάντων τούτων, εἶναι νὰ καταδικασθῇ ἡ νέα αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ μάλιστα αὐτὸ τοῦτο τὸ θλιβερὸ «Συνέδριον» τοῦ 1923, ὥστε νὰ ἀποκατασταθῇ καὶ πάλιν ἡ Ἐνότης τῶν Ὁρθοδόξων, νὰ καταδικασθοῦν οἱ αἰρέσεις καὶ οἱ νέοι αἰρετικοί, καὶ ἡ Ὁρθοδοξία νὰ θριαμβεύσῃ ἐκ νέου ὡς «Στυλὸς καὶ Ἐδραῖωμα τῆς Ἀληθείας»⁸⁶, ὡς μοναδικὴ Ἐλπίδα σωτηρίας τοῦ κόσμου. Τοῦτο, ἂν δὲν παρέμβῃ ὁ θεῖος Παράγων διὰ τῆς Δευτέρας Παρουσίας, δύναται νὰ συμβῇ μόνον διὰ συγκλήσεως Ὁρθοδόξου Συνόδου, κατὰ τὸ πρότυπον τῆς Συνόδου τοῦ 843.

Οἱ Ἀποτειχιζόμενοι καὶ ὀρθοδόξως Ἐνιστάμενοι ἔναντι τῆς μαι-

νομένης αίρέσεως και ἀποτελοῦντες τὸ Ἀκαινοτόμητον Πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, δὲν δυνάμεθα νὰ διατελοῦμε σὲ ἐφησυχασμό, προτάσσοντες ἄλλες, ὅπωςδὴποτε ἀναγκαῖες, ἀλλὰ πάντως ὑποδεέστερες προτεραιότητες. **Ἡ μεγαλύτερη κρίσις εἶναι ἡ πνευματικὴ καὶ ἡ χειρότερη ἐξαθλίωσις εἶναι ἡ ψυχικὴ. Ἡ νόθευσις τῆς Πίστεως καὶ ἡ διολίσθησις στὴν Πλάνη ἀποτελοῦν τὴν σοβαρότερη καὶ πλέον θανατηφόρο ἀσθένεια τοῦ ἀνθρώπου.**

Ἡ κλῆσις μας, παρὰ τὴν ἀναξιότητα καὶ ἀνεπάρκειά μας καὶ παρὰ τὶς πιεστικὰς ὑποχρεώσεις μας, εἶναι **Προφητικὴ: ἡ πιστὴ καὶ συνεπὴς ἐξαγγελία καὶ ὀρθοτόμησις τοῦ λόγου τῆς Ἀληθείας καὶ τῆς Ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἐτοιμότης νὰ ὑποστοῦμε ὅλες τὶς συνέπειες τούτου, ὄχι μόνον ἐλπιδοφόρες καὶ εὐχάριστες, ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνες καὶ δυσάρεστες.**

Οἱ αίρετικοὶ Οἰκουμενισταὶ καὶ ὅσοι τοὺς ἀκολουθοῦν καὶ κοινωνοῦν μαζί τους, διὰ τῆς συμμετοχῆς τους σὲ παναιρετικὸς ὀργανισμοὺς, ὅπως τὸ «Π.Σ.Ε.», καὶ διὰ τῶν ποικίλων δραστηριοτήτων τους, προχωροῦν σὲ συνεχῶς στενότερη σχέσι καὶ κοινωνία μὲ τοὺς πάσης φύσεως αίρετικούς, ὥστε συνεργάζονται ἀνεκδοκῶς, συμπροσεύχονται ἀδιαλείπτως, συλλειτουργοῦνται ἀνεξετάστως, συνυπογράφουν ἐπιλήψιμα κείμενα καὶ διακηρύσσουν κακόδοξες ἀπόψεις. Μάλιστα, ἔφθασαν μέχρι σημείου σχέσεων συνεργασίας καὶ συμπροσευχῆς ἀκόμη καὶ μὲ ἄλλοθρήσκους, παγανιστὲς καὶ ἀγνωστικιστὲς!

Ἡ «γραμμὴ» πὺν χάραξε ὁ κακόδοξος Μελέτιος Μεταξάκης, ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι εἶναι μέλη τῆς **Παγχριστιανικῆς Ἀδελφότητος** καὶ ὀφείλουν νὰ **συνεορτάζουν** καὶ νὰ **συνεργάζωνται** μὲ τοὺς ἕτεροδόξους, ἀκολουθεῖται πιστῶς καὶ συνεπῶς ἀπὸ τοὺς ἀκολουθοῦσας καὶ ὑποστηρικτὲς του. Αὐτοὶ θεωροῦν, ὅτι ἡ **Ἀποστολικὴ Πίστις** ἐπιβάλλεται νὰ ἐφαρμοσθῆ στὸ σύγχρονό μας ἱστορικὸ περιβάλλον **ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ** μὲ τὰ λοιπὰ **χριστιανικὰ σώματα, ἔστω καὶ ἂν δὲν ὑπάρχη πλήρης ἐνότης.**

Τὴν **συγκρητιστικὴ αὐτὴ δοξασία** τὴν διακηρύσσει εὐκαίρως ἀκαίρως ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Οἰκουμενιστῶν τῆς σήμερον πατριάρχης Βαρθολομαῖος, ὁ ὁποῖος ἐν τοῖς πράγμασι ἀποδεικνύεται ἐπάξιος συνεχιστῆς τοῦ προκατόχου του Μελετίου Μεταξάκη. Ἄλλωστε, ἡ μόλις αὐτὲς τὶς ἡμέρες παρουσία καὶ δραστηριότης του στὴν ἐνθρόνισι τοῦ νέου Πάπα Φραγκίσκου στὸ Βατικανὸ καὶ ὅσα σχεδίασαν νὰ κάνουν ἀπὸ κοινουὺ γιὰ τὴν προώθησι τοῦ οἰκουμενιστικοῦ ὁράματός τους, μόνον μέσα ἀπὸ τὸ ἀνωτέρω

πρῶσιμα δύναται νὰ θεωρηθῆ καὶ ἐρμηνευθῆ.

Ἡ Καινοτόμος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲν ὑστερεῖ πρὸ ὀλίγων μόλις ἐτῶν, ὁ τότε Ἀθηνῶν Χριστόδουλος, ὑποδεχόμενος τὸ 2005 στὴν Ἀθήνα τὸν τότε Γενικὸ Γραμματέα τοῦ «Π.Σ.Ε.» πάστορα Σάμουελ Κομπία, ἐτόνισε τὴν σημασία πὺ ἀποδίδει στὴν «διεθνή Ἀδελφότητα τῶν Ἐκκλησιῶν» στὸ νὰ ἐκπληρώσουν ἀπὸ κοινοῦ τὴν κοινή τους κλῆσι⁸⁷.

Δὲν χρειάζεται νὰ παραθέσουμε ἄπειρες δηλώσεις καὶ περιστατικά, πὺ ἔχουμε στὴν διάθεσί μας, γιὰ νὰ ἀποδείξουμε τὸ μέγεθος τῆς ἐκτροπῆς καὶ νὰ καταφανῆ ἔναργέστερα ἢ εὐθύνη ὄσων συμμετέχουν ἢ ὄσων ἀνέχονται αὐτήν, ἀλλὰ καὶ ἡ σημασία τῆς κατὰ Θεὸν ὁμολογίας καὶ μαρτυρίας μας.

Γιὰ τὸν λόγο τοῦτο, κλείνοντας, στρεφόμεθα στὰ πιστὰ τέκνα τῆς Ὁρθοδοξίας μας, τὰ διακρατοῦντα ἡρωϊκῶς ἐν μέσῳ «γενεᾶς σκολιᾶς»⁸⁸ (διεστραμμένης) τὰ Πάτρια με σταθερότητα, φρόνημα μαρτυρικὸ καὶ θυσιᾶς ὑπέρμετρες· ἅς ἐνωτισθοῦμε τὴν προτροπὴ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ πρὸς ἀναθέρμανσιν τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς ἀποφασιστικότητός μας:

«διό, ἀδελφοί, στῶμεν ἐν τῇ πέτρᾳ τῆς πίστεως, καὶ τῇ παραδόσει τῆς Ἐκκλησίας, μὴ μεταίροντες ὄρια, ἃ ἔθεντο οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἡμῶν· μὴ διδόντες τόπον τοῖς βουλομένοις καινοτομεῖν, καὶ καταλύειν τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Εἰ γὰρ δοθῆ ἄδεια παντὶ βουλομένῳ, κατὰ μικρὸν ὅλον τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας καταλυθήσεται... Δεξώμεθα οὖν τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας ἐν εὐθύτητι καρδίας, καὶ μὴ ἐν πολλοῖς λογισμοῖς· ὁ Θεὸς γὰρ ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον εὐθῆ... Μὴ καταδεξώμεθα νέαν πίστιν μαθεῖν, ὡς κατεγνωσμένης τῆς τῶν ἀγίων πατέρων παραδόσεως...»⁸⁹!

Στῶμεν καλῶς! Ὁ Θεὸς γὰρ μεθ' ἡμῶν ἐστι!...
Εὐχαριστῶ!

Ὑποσημειώσεις

- (*) Τὸ κείμενο τῆς Εἰσηγήσεως δημοσιεύεται στὴν πληρότητά του, ἐπισημασμένο καὶ ὑπομνηματισμένο.
1. Α' Ἰωάν. ε' 4.
 2. Φιλιπ. β' 10-11.
 3. Ἐβρ. ια' 2.
 4. Ἐβρ. δ' 14.
 5. Β' Κορ. ιγ' 10.
 6. Ἐφεσ. δ' 13.
 7. Β' Θεσ. β' 3.
 8. Ρωμ. ια' 5.
 9. Α' Τιμ. στ' 12.
 10. Βλ. Δεσποίνης Δ. Κοντοστεργίου, *Αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι*, Θεσσαλονίκη 1991, σελ. 229-233.
 11. Ἀγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, *Λόγος Δεύτερος Ἀπολογητικὸς Πρὸς τοὺς Διαβάλλοντας τὰς Ἁγίας Εἰκόνας*, § ιστ', PG τ. 94, στλ. 1304AB. Βλ. καὶ πρόσφατη ἡμετέρα Εἰσηγήσι «*Εἰκόνες καὶ Θαύματα*» (<http://www.synodinresistance.org/pdfs/2013/01/01/20130101bEikonesThaumata.pdf>).
 12. Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Mansi τ. 13, στλ. 357.
 13. Αὐτόθι, στλ. 377.
 14. Βλ. «*Εἰκονομαχία*», λήμμα στὴν «*Μεγάλῃ Ὁρθόδοξῃ Χριστιανικῇ Ἐγκυκλοπαιδεῖα*» (Μ.Ο.Χ.Ε.), τ. 6, σελ. 447, στλ. 3η («στρατηγικὲς ἐκδόσεις», Ἀθήνα 2012).
 15. Αὐτόθι, στλ. 4η.
 16. Βλ. Βλασίου Ι. Φειδᾶ, *Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία – Πανεπιστημιακὰ Παραδόσεις*, τ. Β', Ἀθήναι 1972, σελ. 47-53· Georg Ostrogorsky, *Ἱστορία τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους, τόμος Δεύτερος*, Ἱστορικὲς Ἐκδόσεις Στέφανος Βασιλόπουλος, Ἀθήνα 1989, σελ. 72-82· «*Εἰκονομαχία*», Μ.Ο.Χ.Ε., ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 443-444.
 17. PG τ. 99, στλ. 1420AB: Ep.Lib. II, ΡΚΘ': «*Λέοντι σακελλαρίῳ*» βλ. καὶ PG τ. 99, στλ. 1128D: Ep.Lib. II, ΣΤ': «*Πρεσβυτέρῳ ὑπογράψαντι*».
 18. Βλ. *Ἀσματικὴ Ἀκολουθία καὶ Βίος τῆς Ἁγίας Θεοστέπτου Βασιλίδος Θεοδώρας τῆς Ἀγούστης τῆς Στερεωσάσης τὴν Ὁρθοδοξίαν*, Κέρκυρα 1957, σελ. 26-28· Ἀναστασία Ν. Κυνηγοπούλου, *Βασιλισσες καὶ Πριγκίπισσες Ἁγιες τῆς Ἐκκλησίας*, Θεσσαλονίκη 2000, σελ. 42-47· *Νέος Συναξαριστὴς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, ὑπὸ Ἱερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, τόμος Ἐκτος, Φεβρουάριος, ἐκδ. Ἰνδικτος, Ἀθήναι 2006, σελ. 126-129.
 19. Βλ. Ἰωάννου Μ. Φουντούλη, *Λεσβιακὰ Ἀγιολογικὰ Μελετήματα*, Α', ἐκδ. Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μυτιλήνης, 14, Μυτιλήνη 1997, σελ. 77-91.
 20. Ἰωάννου Ἀντ. Παναγιωτόπουλου, *Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Μεθόδιος Α' ὁ Ὁμολογητὴς (843-847) καὶ τὸ ἔργο του*, Διδακτορικὴ Διατριβή, Ἀθήνα 2002, σελ. 182 ἔ. Βλ. ἐπίσης *Νέος Συναξαριστὴς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, τόμος Δέκατος, Ἰούνιος, σελ. 168-172.
 21. Ἰωάννου Ἀντ. Παναγιωτόπουλου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 183 καὶ 202.
 22. Κύρια πηγὴ ἐξιστορήσεως, ἐκτὸς τῶν πηγῶν τῆς ὑποσημ. 16, τὸ Ἰωάννου Ἀντ. Παναγιωτόπουλου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 182 ἔ.
 23. Ὑπόμνημα τῆ Κυριακῆ πρώτῃ τῶν Νηστειῶν, στὸ *Τριῶδιον Κατανυκτικόν*,

- ἐκδ. ΦΩΣ-XEEN, Αθήναι 2004, σελ. 617-618.
24. Αποκαλ. ιβ' 12.
 25. PG τ. 100, στλ. 1253B: *Vita*, cap. II, § ι'.
 26. Τὸ «*Συνοδικὸν τῆς Ὁρθοδοξίας*», τὸ ὁποῖο προέκυψε ἀπὸ τὴν ἐξεταζομένη ἐνταῦθα Σύνοδο τοῦ 843, γράφει σχετικῶς: «*τοῖς ἐπιμένουσι τῇ εἰκονομάχῳ αἰρέσει, μᾶλλον δὲ τῇ χριστομάχῳ ἀποστασίᾳ... (καὶ) τοῖς ἀνεπιστρόφως τῇ πλάνῃ ταύτῃ κατεχομένοις καὶ πρὸς πάντα λόγον θεῖον καὶ πνευματικὴν διδασκαλίαν τὰ ὧτα βεβυσμένοις, ὡς ἤδη λοιπὸν σεσηπόσι καὶ τοῦ κοινοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας ἀποτεμοῦσιν ἑαυτούς, ἀνάθεμα*» («Τὸ Συνοδικὸν ὅπερ ἀναγινώσκειται τῇ Κυριακῇ τῆς Ὁρθοδοξίας», στὸ *Κυριακῇ τῆς Ὁρθοδοξίας*, ἐκδ. Ἀρμός, Αθήνα 2006 [Τὸ «Συνοδικὸν» κατὰ τὴν κριτικὴ ἔκδοσιν τοῦ J. Guillard]· βλ. καὶ *Τριῶδιον Κατανυκτικόν*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 623).
 27. Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Mansi τ. 13, στλ. 380B.
 28. Σύμφωνα με τὸν κώδικα 1117 τῆς Μονῆς τοῦ Σινᾶ τοῦ ΙΔ' αἰ., ἡ Σύνοδος τοῦ 843 πραγματοποιήθηκε στὸν Ναὸ τῶν Βλαχερνῶν καὶ ὄχι στὸ «Κανίσκειον» τῶν Ανακτόρων ἢ στὴν Ἁγία-Σοφία (Ἰωάννου Ἀντ. Παναγιωτόπουλου, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 199).
 29. PG τ. 100, στλ. 1256A: *Vita*, cap. II, § ιβ'.
 30. Βλ. Ἰωάννου Ἀντ. Παναγιωτόπουλου, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 194· Βλασίου Ἰ. Φειδᾶ, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 52-53· Ὁρθόδοξη Ὁμάδα Δογματικῆς Ἑρευνας (ΟΟΔΕ), «*Ἡ Σύνοδος τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸ 843*» (23.5.2007), www.oodegr.com/oode/dogma/synodoi/843_a.htm· «*Εἰκονομαχία*», Μ.Ο.Χ.Ε., ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 444.
 31. Georg Ostrogorsky, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 87· ΟΟΔΕ, «*Ἡ Σύνοδος τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸ 843*».
 32. Βλ. Ἰωάννου Ἀντ. Παναγιωτόπουλου, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 196-197.
 33. Αὐτόθι, σελ. 200.
 34. Ἄν δεχθούμε ὅτι ὁ Ἅγιος δὲν ἦταν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης Ἐπίσκοπος (μία ἀποψὶς ποὺ τὸν θεωρεῖ Ἐπίσκοπο Κυζίκου μᾶλλον δὲν εὐσταθεῖ), τὸ πρὸ πιθανὸν ἦταν νὰ τελέσθηκε πρῶτα ἢ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία του.
 35. Ἰωάννου Ἀντ. Παναγιωτόπουλου, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 200-201.
 36. Βλ. Βλασίου Ἰ. Φειδᾶ, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 52-53· Georg Ostrogorsky, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 93.
 37. Ποίημα Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, ἡχος πλ. β', Ὡδὴ δ', τροπάριον δ', στὸ *Τριῶδιον Κατανυκτικόν*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 174-175.
 38. Ἐφεσ. ε' 32.
 39. Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Mansi τ. 13, στλ. 201.
 40. Μητροπολίτου Λεοντοπόλεως Χριστοφόρου, *Ἡμερολογιακά*, Αθήναι 1925, σελ. 19-20.
 41. Βλ. Μητροπολίτου Κασσανδρείας Εἰρηναίου, *Υπόμνημα εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἑλλάδος, συγκληθεῖσαν τῇ 14 Ἰουνίου 1929, Ἐν Ἀθήναις 1929*, σελ. 19.
 42. Βλ. Μητροπολίτου Ὠρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανοῦ, *Ποιμαντικὴ Ἐπιστολή: «Σχίσμα» ἢ «Ἀποτείχισις»; Τὸ Ζήτημα τοῦ Ἡμερολογίου καὶ ἡ Αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ*, Αθήνα 1998, σελ. 11, ὑποσημ. 16, ἔνθα ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία· βλ. καὶ Α. Δ. Δελήμπαση, *Πάσχα Κυρίου, Δημιουργία - Ανακαίνισις καὶ Ἀποστασία*, Αθήναι 1985, σελ. 571-576.

43. Βλ. Αγίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου, *Τερὸν Πηδάλιον*, σελ. 9, ὑπόσημ. (σχόλιον στὸν ζ' Ἀποστολικὸν ἰ. Κανόνα).
44. Βλ. *Επισκόπου Τριάδιτσα Φωτίου*, «Τὸ Πάτριον Ἐκκλησιαστικὸ Ἡμερολόγιο - Ἕνα ἀδιαχώριστο στοιχεῖο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως», στὸ περιοδ. «Ἅγιος Κυπριανός», ἀριθ. 259/Μάρτιος-Ἀπρίλιος 1994, σελ. 221.
45. Βλ. *Πρωτοπρ. Γεωργίου Μεταλληνοῦ*, «Δὲν εἶναι ἡμερολογιακὴ ἢ διαφορὰ. Δογματικὲς καὶ Θεολογικὲς οἱ ἀντιθέσεις ποὺ ὀδηγοῦν σὲ χωριστὸ Πάσχα», στὴν ἔφημερ. «Καθημερινή», 14.4.1996, σελ. 7 (ἀνατύπωσι στὸ περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἑνστασις καὶ Μαρτυρία», περίοδος Β', ἀριθ. 1/Ἰανουάριος 2000, σελ. 52).
46. Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Mansi τ. 13, στλ. 4.
47. Βλ. Ἀ.Δ. Δελήμπαση, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 650-652· Ἐμμανουὴλ Καραγεωργούδη, Ὁ Μελέτιος Μεταξάκης ὡς Μητροπολίτης Ἀθηνῶν, ἐκδ. «Π. Πουρναράς», Θεσσαλονίκη 2008, σελ. 137-139. • Ὅπως ὀρθὰ ἐτόνισε ὁ ζηλωτὴς τῶν Πατρίων Γρηγόριος Εὐστρατιάδης σχετικὰ μὲ τὴν ἡμερολογιακὴ καινοτομία: «Θρησκευτικὸς καὶ Ἐκκλησιαστικὸς λόγος οὐδεὶς ὑπῆρχε. Λόγοι κοσμοπολιτικοὶ μόνον ὤθησαν νὰ διαιρέσωμεν τὴν Ἐκκλησίαν» (Ἡ Πραγματικὴ Ἀλήθεια περὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου, Ἀθῆναι 1929, ἀνατύπωσις ἐν Κύπρῳ τὸ 1960 ὑπὸ Κιτίου Ἐπιφανίου, σελ. 8).
48. Β.Θ. Σταυρίδου καὶ Ε.Α. Βαρέλλα, *Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως*, ἐκδ. Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν, Θεσσαλονίκη 1996, σελ. 334.
49. Ἐμμανουὴλ Καραγεωργούδη, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 113-121.
50. Βλ. ἀφιερωματικὸ ἄρθρο τοῦ μασώνου Ἀλέξ. Ἰ. Ζεβρουδάκη γιὰ τὸν «Διάσημο Τέκτονα» Μελέτιο Μεταξάκη, τὸν ὁποῖο ἐγνώρισε προσωπικὰ στὴν Κωνσταντινούπολι τὸ 1922, στὸ «Τεκτονικὸν Δελτίον», ἀριθ. 71/Ἰαν.-Φεβρ. 1967, σελ. 25-50 (παρουσίασις στὸ περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἑνστασις καὶ Μαρτυρία», τ. 18-21/Ἰανουάριος-Δεκέμβριος 1990, σελ. 149-152, ἔνθα τὸ α' μέρος τοῦ ἄρθρου: «Ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης Μελέτιος Μεταξάκης 1871-1935, α) ὁ Μασώνος, β) ὁ Νεωτεριστῆς, γ) ὁ Οἰκουμενιστῆς»).
51. *Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πανορθόδοξου Συνεδρίου, 10 Μαΐου - 8 Ἰουνίου 1923*, Ἀθῆναι 1982, σελ. στ' τῆς «Εἰσαγωγῆς» τοῦ ἐπιμελητοῦ τῆς ἀνατυπώσεως Διονυσίου Μ. Μπατιστάτου· Χριστοδούλου Κ. Παρασκευαΐδη Μητροπολίτου Δημητριάδος, *Ἱστορικὴ καὶ Κανονικὴ Θεώρησις τοῦ Παλαισημερολογιτικοῦ Ζητήματος κατὰ τε τὴν γένεσιν καὶ τὴν ἐξέλιξιν αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι*, Ἐναίσιμος ἐπὶ διδακτορία διατριβή, Ἀθῆναι 1982, σελ. 77-78, ὑπόσημ. 31.
52. Βλ. *Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις...*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 6· Χριστοδούλου Κ. Παρασκευαΐδη, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 67-68.
53. Βλ. *Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις...*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 11-12· Περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἑνστασις καὶ Μαρτυρία», τ. 17/Ὀκτώβριος-Δεκέμβριος 1989, σελ. 70, ὑπόσημ. 7, τοῦ κειμένου τοῦ Μητροπολίτου πρώην Φλωρίνης Χρυσοστόμου, «Οἱ ἐμπνευσταὶ καὶ πρωτεργαταὶ τῆς καινοτομίας: "Οἱ δύο οὗτοι Λούθηροι τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας"».
54. Μητροπολίτου πρώην Φλωρίνης Χρυσοστόμου, «Οἱ ἐμπνευσταὶ καὶ πρωτεργαταὶ...», ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 68-69.
55. *Bishop Photius of Triaditsa, «The 70th Anniversary of the Pan-Orthodox Congress*

- in Constantinople – A Major Step on the Path Towards Apostasy*, in «Orthodox Life», No 2/1994, p. 39.
56. Βλ. περιοδ. «Ζωή», ἀριθ. 1195/10.8.1935, σελ. 248 («Ορθόδοξος Ἐνοστασις καὶ Μαρτυρία», τ. 18-21/Πανουάριος-Δεκέμβριος 1990, σελ. 159-160).
57. Βλ. *Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις...*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. ζ' «Εἰσαγωγῆς»· Bishop Photius of Triaditsa, ἔνθ' ἄνωτ., p. 39· βλ. καὶ Χριστοδούλου Κ. Παρασκευαΐδη, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 77-82, ἔνθα ὁ σ. θέτει τὸν προβληματισμὸ περὶ τῆς ταυτότητος καὶ ἀρμοδιότητος τοῦ «Πανορθοδόξου Συνεδρίου» τούτου, βάσει τῶν ἀπόψεων, οἱ ὅποισ ἐκφράσθησαν ἐπ' αὐτοῦ.
58. Bishop Photius of Triaditsa, ἔνθ' ἄνωτ., p. 38-39 (κατὰ τὸν καθ. S. Troitsky).
59. Βλ. *Υπόμνημα εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἑλλάδος...*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 19.
60. *Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις...*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 211-222.
61. Αὐτόθι, σελ. 13-14.
62. Αὐτόθι, σελ. 72.
63. Αὐτόθι, σελ. 17-18· Χριστοδούλου Κ. Παρασκευαΐδη, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 70-71.
64. Α.Δ. Δελήμπαση, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 654-658, 665-666.
65. *Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις...*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 23 (οἱ τρεῖς εἰσηγήσεις τῶν ὑποεπιτροπῶν στὶς σελ. 50-64).
66. Α.Δ. Δελήμπαση, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 418, 576.
67. Χριστοδούλου Κ. Παρασκευαΐδη, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 73.
68. Αλεξάνδρου Καλομοίρου, *Τὸ Σύγκριμα*, Θεσσαλονίκη 1976, σελ. 11.
69. *Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις...*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 84-89· Α.Δ. Δελήμπαση, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 668· βλ. ἐπίσης «Τὸ ἐν "Κωνσταντινουπόλει Πανορθόδοξον Συνέδριον" τοῦ 1923», στὸ περιοδ. «Ἅγιος Κυπριανός», ἀριθ. 314/Μαΐος-Ἰούνιος 2003, σελ. 239.
70. *Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις...*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 212-213· Χριστοδούλου Κ. Παρασκευαΐδη, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 75 (ὑποσημ.).
71. *Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις...*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 69· Χριστοδούλου Κ. Παρασκευαΐδη, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 82.
72. *Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις...*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 214-215· Α.Δ. Δελήμπαση, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 669.
73. *Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις...*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 215-221· Α.Δ. Δελήμπαση, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 669-670.
74. Βλ. *Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις...*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. ζ' «Εἰσαγωγῆς».
75. Αὐτόθι, σελ. ε' «Εἰσαγωγῆς».
76. Αὐτόθι, σελ. στ' «Εἰσαγωγῆς».
77. Ἐπισκόπου Τριάδιτσα Φωτίου, «Τὸ Πάτριον Ἐκκλησιαστικὸ Ἡμερολόγιον...», ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 222.
78. Ἀγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, *Λόγος Πρῶτος Ἀπολογητικὸς Πρὸς τοὺς Διαβάλλοντας τὰς Ἁγίας Εἰκόνας*, PG τ. 94, στλ. 1284Α.
79. Α.Δ. Δελήμπαση, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 672-674.
80. *Υπόμνημα εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἑλλάδος...*, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 19-20.
81. Α.Δ. Δελήμπαση, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 672· Χριστοδούλου Κ. Παρασκευαΐδη, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 77.
82. Χριστοδούλου Κ. Παρασκευαΐδη, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 80. ● Απόψεις καὶ Πράξεις τοῦ Ἀγίου Ἐπισκόπου Νικολάου Βελιμίροβιτς κατὰ τοῦ «Πανορθοδόξου Συνεδρίου» τοῦ 1923 καὶ εἰδικῶς τῆς Ἡμερολογιακῆς Καινοτομίας παρα-

- θέτουν και ό πρώην Φλωρίνης Χρυσόστομος (1935) και ό Κασσανδρείας Ειρηναίος (1937) (βλ. αυτές στο περιοδ. «Ορθόδοξος Ένστασις και Μαρτυρία», τ. 17/Οκτώβριος-Δεκέμβριος 1989, σελ. 69-70, ύποσημ. 6).
83. Βλ. περιοδ. «Ορθόδοξος Ένστασις και Μαρτυρία», τ. 22-23/Ιανουάριος-Ίούνιος 1991, σελ. 288.
84. Βλ. «Τό Παράνομο Συνέδριο τοῦ 1923», στο Έλεγχος και Ανατροπή τῆς Νεοημερολογιακῆς Νεοεκκλησιολογίας, Λάρνακα Κύπρου 1995 (Ίστολόγιο «Ορθοδοξία ἢ Θάνατος»: orthodoxiahthanatos.blogspot.gr/2010/04/1923.html, 26.4.2010). • Ο Άγιος Μητροπολίτης Φιλάρετος ἀναφέρεται ἐπίσης ἐπικριτικά στο «Πανορθόδοξο Συνέδριο» τοῦ 1923, στήν ἐκκοσμίκευσι και τόν μοντερνισμό τῆς Ορθοδόξου Ἐκκλησίας διὰ τῆς νίοθητῆσεως τοῦ δυτικῦ ἡμερολογίου, στήν κατάφωρη παράβασι τῶν ἱερῶν Κανόνων και στήν φρικτῆ διάστασι τῆς ἐνότητος τῆς λειτουργικῆς ζωῆς τῶν Ορθοδόξων Χριστιανῶν σέ διάφορες χῶρες, πού ἐπέφερε αὐτό, στήν «Δευτέρα Ἐπιστολή Πόνου» πρὸς τοὺς «Προκαθημένους τῶν Ορθοδόξων Ἐκκλησιῶν» τὴν Μεγάλη Τεσσαρακοστὴ τοῦ ἔτους 1972 (βλ. Ορθόδοξος Μαρτυρία - Ἀντιοικουμενιστικὰ Κείμενα... τοῦ Μητροπολίτου κ. Φιλαρέτου, ἔκδ. Καλλινίκου Ἱερομονάχου Ἁγιορείτου, Ἁγιον Ὅρος - Ἀθῆναι 1985, σελ. 44).
85. Χριστοδούλου Κ. Παρασκευαΐδη, ἔνθ' ἀνωτ., σελ. 76.
86. Α' Τιμ. γ' 15.
87. Βλ. περιοδ. «Άγιος Κυπριανός», ἀριθ. 327/Ίούλιος-Αὔγουστος 2005, σελ. 214.
88. Πράξ. β' 40.
89. Αγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Λόγος Τρίτος Ἀπολογητικὸς Πρὸς τοὺς Διαβάλλοντας τὰς Ἀγίας Εἰκόνας, § μα', ΡG τ. 94, στλ. 1356, 1357.